

مولپنیس وزارتی

پشهبی

۵ منگل صنف

چاپس سال: ۱۳۹۹ هـ. ش

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی	دا وطن افغانستان دی
هر بچی یې قهرمان دی	کور د سولې کور د توري
د بلوڅو د ازبکو	دا وطن د ټولو کوردي
د ترکمنو د تاجکو	د پښتون او هزاره وو
پامیریان، نورستانیان	ورسره عرب، گوجردی
هم ايماق، هم پشه يان	براھوي دي، قزلباش دي
لکه لمر پرشنه آسمان	دا هېواد به تل ځلبي
لکه زړه وي جاويدان	په سينه کې د آسيا به
وايو الله اکبر وايو الله اکبر	نوم د حق مودي رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مولپنیس وزارتی

پیشہ بی

۵ منگل صنف

چاپ سال: ۱۳۹۹ هـ. ش.

كتبس مشخصتي

مضمون: پشهي

مؤلفين: تعليمي نصابس پشهي ديبارتمنتسا درسي كتابپلارينا مؤلفين

ایدت کېکالى: تعليمي نصابس پشهي ديبارتمنتسا درسي كتابپلارينا مؤلفين

صنف: پنجمنگل (5)

متنس جبه: پشهي

انکشاف دېکالا: تعليمي نصابس وشىك او درسي كتابپلارينا تأليفى گن رياست

چرگن کېکالا: مولېنى وزارتىس ارتباط او عامه مولۇپنىس رياستى

چاپ سال: ۱۳۹۹ هجري شمسى

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

درسي كتابپلارينا چاپ، ونتىي او لنگنكىستا حقى افغانستان اسلامي جمهورىتىس مولېنى وزارت
پلا محفوظ شي. بازره گوربىك او لنگنكىي ممنوع سى. سير كنکالى پلا قانوني شاران با.

مولبني وزيرس پيغمي

اقرأ باسم ربك

گن او مهربان الله ﷺ س حمد او شكرستا ادا کېيىكس، گه امه آنتى زنده گي بخشوبي سى، او پېيك او لککس گن نعمت اوداي ونتوان كېويا آمان، او الله ﷺ س پچوالا پيغمبر حضرت محمد ﷺ گه الھي پروالا پيغام تى كه (پېيك) سى، درود ماكس. كوركم گه چېنى تارا سى، ۱۳۹۷ هجري شمسى سال مولبنيس سال نامبى مسمى بىك. ميسى خاترى اما بىي بايوي وطنستان لېپنى او ورلېپنىس نظمى اساسى بدلېنى او تحولتنا شاهدى تى؛ لېيكالا، ياده كېكالا، كتاب، مكتب، ادارا او والدینس شورا، افغانستان مولبنيس نظمستا شه اساسى عناصر باين گورېگا، گه لېپنى او ورلېپنىس وشىك او بوراپېنى كوچە مهم نقش دارا. انخول مهم گالا گوچە افغانستان مولبني وزارتى داشتلىگریس مقام، وطنس لېپنى او ورلېپنىس نظمستا رشد او وشىك شاران كوچە اساسى تغييرتنا اچىك كوچە متعهد سى.

ميسى خاترى تعليمى نصابس اصلاح او وشېكى مهم اولويتلايە اوداي سن. مندو رکم مكتب، مدرسا او جم دولتى او خصوصى تعليمى نهادپلايە كوچە، درسي كتابپلاينا محتوا، كيفيت او توزيع آنتى پامپېرى مولبني وزارتى ڭمبلاينا سرييکە جاي دارا. امه باور داراگىم، گه باكيفيت درسي كتاب دارىك دى اورتا، لېپنى او ورلېپنىس اساسى هدفپلاينى پوله نه باكمان.

اوچىوي هدفپلاينى پولىك او بكار تعليمى نظام منجە اچىك خاترى، اكالى نسلس ورلېكالى حىثىدى، وطنس چېكە اچ وتلېكالى لېكالى، استادان او مسلكى مديرنه اوداي بو احترمبى اپراكم، گه بالكولنى درسي كتابپلاينا تدريس، او محتواس گېپنى كوچە، هيچ رکم كوششى مه پچە كدن، او اي فعال او ديني، ملي او انتقادى تفكىر پلا سنهوي نسلس ورلېپنى كوچە، كوشش كن. هر دواس تعهدس نونغا كېك او مسئولىت منكس حس پلا، امه نىتېدى پېنى آنجودن، گه نن دواسى بىي بايوي ياده كېكالى وكا اكالا كوچە، پورا پپوا افغانستانس معماران، او جامعاس متمدن او موثر تكاليا تن.

مندو رکم بكار او بىي بايوي ياده كېكالى اوداي، گه وطنس ارزشوتى سرمایىي آن، اپراكم، تا فرucht او داي نپا گورن او ياده كېيىس پروسا كوچە كنجكاو، زيرك او فعال وانت گورېكالى پېرى، او لېيكالاس احترام پلا، لېيكالا اوداي بكار او موثر استفادا كن.

آخر كوچە لېپنى او ورلېپنىس جم مولېكالى او تعليمى نصابس مسلكى همكارنه اوداي، گه امه كتبس لكىك او آمادا كېك كوچە بو كوشش كېويا سن، منىك كاكىم، او گن الله ﷺ دربار اوداي مې آنتى امه پاك او انسان جوپېكالى پندى كوچە كاميابيا اپراكم.

معيارى او پورا پپوا مولبنيس نظام او انخول آباد او پورا پپوا افغانستان آرزويدى گه خلکى تانكواك، مولېكالى او آسودا تې.

مولبنيس وزير

دكتور محمد ميرويس بلخى

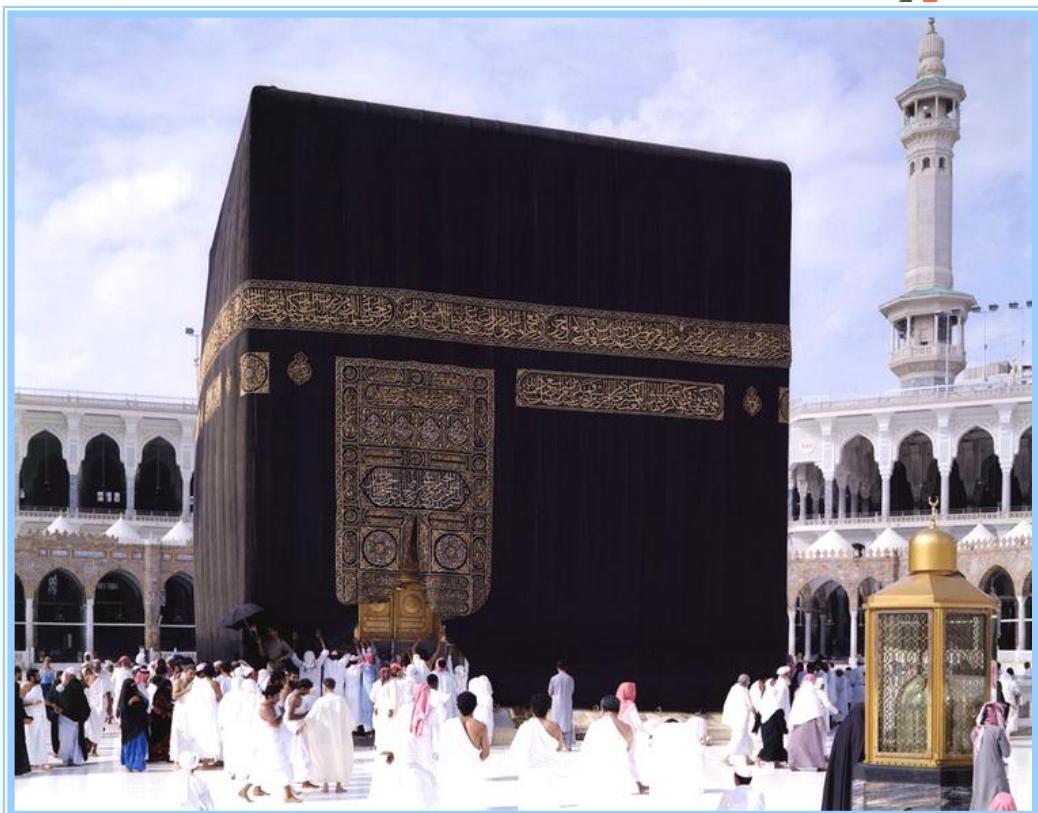
فہرست

عنوان.....	دور.....
الله تعالیٰ ﷺ.....	۱
حضرت محمد ﷺ.....	۴
سلام دبک بکارلام شی	۷
آئی او تاتیس احترمی	۱۰
جی وطن	۱۳
حضرت عثمان رضی اللہ عنہ	۱۶
پاک ورگ	۱۸
اوو اپکس آداب	۲۱
واکسین	۲۴
اما مکتب	۲۷
ای سال کاو فصل شی؟	۳۰
نظافت	۳۳
ماينس خطری	۳۶
مولپنی	۳۹
حیوانته شره رحم	۴۲
عید دواس	۴۵
بکار سلوک	۴۸
چرس صحتس دشمنی	۵۱
بکار یادہ کپکالا	۵۴
لویہ جرگا	۵۷

٦٠	لہ دپوانپنا عقلی
٦٣	شیم
٦٦	جو لپناینا نپا
٦٩	دن شونپک زر شپ
٧٢	مپواینا فایدی
٧٥	کرک آنتپ
٧٨	نپشا صحتس دشمنی
٨١	مکتب

الله جل جلاله

یاده کېکالی متنې سمکه پردن، لکدن او تیس مفهومستا پیندن.
هدف: کلمایه سم تلفظ کې بادن او الله تعالیٰ واحد ذاتستا پیندن.

او کپلا:

- اورپی عکس کوچه کو لشیدا؟

- امه هر لمی کي نامېدې شروع کېیمان؟

الله تعالى بو گن ذات آس. کومې گه دنيا کوچه لشن بگا، چې الله پاکس پیدا کېويا آين. چې مخلوق آنتې روزي پولېکالا آس.

کووات گه الله ﷺ چې مخلوقاته کوچای، انسانان عقل او صلاحیت دېویا آین، در کار شې گه بندگان الله ﷺ س امرستا جایه کدن. که چودې الله تعالى کدنا خلاف کمې لام کې، گناهکار بگا.

هر بندآ آنتې در کارشې گه الله پاکس، فرمنستا اطاعتي کې او هر جایه او هر دنه تیس امرستا جایه کدن.

پرانس موتۍ مقصدي:

بندگان او چې دنيا الله پاکس پیدا کېوی شې. کمې به کې نه بیا گه الله ﷺ امر دې خلاف لام کې، مې خاتري گه سه بندآ بو مشکله پلا دورندور بگا، در کار شې گه چې بندگان الله تعالیس امرستا اطاعتي کن.

ياده کېکالپنا فعالیېلا:

ياده کېکالي متني اي جني پړدن او معنا کدن.
متني ګروبي پړدن او تانک معلومتي الله تعالی بارا يه هر ګروپس اي اي جني صنف پوره کددن.

ياده کېکالي اکوري او کتنې جواب دن:

- ✓ ايمه کيس پیدا کیویا آيدا؟
- ✓ چې دنيا کيس پیدا کېوی شې؟
- ✓ کمې گه الله تعالی امر دې خلاف لام کې، کو پلا دورندور بگا؟
- ✓ ياده کېکالي اوته موضوع بارا يه گه لېکالا ګرای انتخاب بوی شې محاورا کن، کومې شې شره گه نه مولیاتن، لېکالا اودای اوکت کن.

ياده ڪپکالي اڪوري جملائينا خالي جايئستا مناسب ڪلمائيه دڻ پوردن.
کـه چـودـي خـلـافـ کـمـيـ لـامـ کـيـ پـولاـ.
..... هـرـ بـنـداـ آـنـتـيـ اللهـ پـاـكـسـ،ـ کـيـ اوـ هـرـ تـيـسـ جـايـهـ کـدـنـ.

ياده ڪپکالي اڪوري لغته معنا او تانک ڪتابچايه ڪوچه لکدن.

عقل *

خلاف *

نقصان *

ارزیابی:

- * آيا ياده ڪپکالي متن صحيح پڙه بچان؟
- * آيا متمن مفهوم شره مولپکن؟
- * آيا الله تعالي ذات بارييه کومي کده پکن؟

گوشنگي لام:

ياده ڪپکالي متن ڪوچاى چار خط تانک ڪتابچايه ڪوچه لکن او اکالي دواس صنف ڪوچه پڙدن.

حضرت محمد ﷺ

متنس پپیک، لکیک او نونگی کلماینا یاده کېکي او حضرت محمد ﷺ شخصیتس پښکي شي.

هدف:

او کېلا:

- حضرت محمد ﷺ خلکنې کروات پندلرېچان؟
- آيا حضرت محمد ﷺ تانک امت شره یو مهریان آییک؟
- اېمه حضرت محمد ﷺ بارایه وري کوکده بېدا؟

حضرت محمد ﷺ اما پیغمرن آس. میس پیدایشی مکا شار کوچه بوا شې او چنټه گېرې نېك او بکار عمل دارایک.

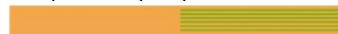
حضرت محمد ﷺ بالکوله پلا بوا مینا دارایک او کداییک: (اوسه کمې گه بالگوله پلا مینا او گنها احترمي نه کې، امه اودای نه آس). قرآن کریم الله ﷺ گرای، امه پندلېنی خاترې حضرت محمد ﷺ شره نازل بوا شې.

پړانس موتي مقصدي:

حضرت محمد ﷺ مسلمانننا آخرې پیغمبری آس، خلک ناکار پندای چرغبو بکار پنده وايچن.

ياده کېکالېنما فعالیېلا:

ياده کېکالې متنې د ک که پړدن.

ياده کېکالې متنې اي اي خط او بارا کېيدې پړدن.

ياده کېکالې متنې اړیدن ګه معلم صاحب گرای پړان با، کې شره ګه نه مولیاتن، لړکالا اودای اوکت کن.

اکوروالي او کښې جواب ددا:

✓ حضرت محمد ﷺ پی مسلمانان کوته پنده وايچن؟

✓ حضرت محمد ﷺ پیدایشی کوته جایه بوا شې؟

✓ حضرت محمد ﷺ بالکوله پلا کروات سلوک دارایک؟

✓ قرآن کریم الله ﷺ گرای، حضرت محمد ﷺ شره کې خاترې نازل بيک؟

اکوروالي اره کت جملائيه، مناسب کلمائيه دې پوراکدا.

حضرت محمد ﷺ اما.....

ميس پيدايشي.....

او چنجه گېرى.....

حضرت محمد ﷺ بالکوله پلا.....

ارزیابی:

* آيا ياده کېکالى متن بكار پره بېچان؟

* آيا متن مفهوم شره مولېكىن؟

* حضرت محمد ﷺ س بكار لىمه بارايىه كومې كده بېكىن؟

گوشىنىڭ لام:

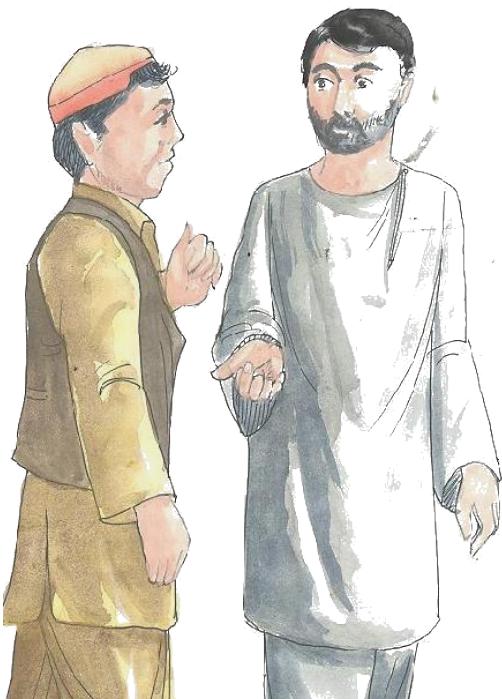
ياده کېکالى متن كوچاي چار خط تانك كتابچايىه كوچه لكن او اکالى دواس صنف كوچه پوردن.

سلام دېک بکار ټام شي

هدف:

ياده کېکالي متني بکار پړه او لکه بادن.

ياده کېکالي سلام دېک اهمیت شره مولان.

اوکټلا:

اورپي عکس کو لشېدا؟

اېمه کو خاتري سلام وايپدا؟

ame مقدس دين کوچه سلام کو شې؟

سلام گن الله ﷺ س نامه شې، كه چودي هر دنه سلام وايدا، بې شك گه تل الله ﷺ پلا رابطايه آيدا او الله ﷺ س رضستا استه اچىدا. يو گه هر دنه الله ﷺ س نامه (سلام) دورو تا، حققت كوچه هر دنه الله ﷺ هم ايمه يادىي آيدا. سلام وايکى دې الله پاكس رحم او كرمى استه اچىدا.

امېخول سلام وايکى دې اپما رابطو جامعا خلکه پلا تربا. كه چودي ايمه كى نه پېنېدا، سلام وايکى دې ايمه او تې منجه اولوالى اغت شروع بياڭن او گر اي ورپس پېنڪستا كوچه كىرە تانى منجه ايا.

ايمه باید چشتىپى سلام ددا او احترمي كدا، گه تېنا به مينا او محبتىس وري بدا او هر دنه بكار نامېدى ياده بدا.

چشتىپى دركار شې گه چشتىپى سلام دن او تې شره پام كن او تېنا خيالى نىڭا كدن تا گه تېنا احترام او عزتس وري بن چشتىپى سلام وېكىس ذهنىتى ددا، تا گه ايمنى او وري چشتىپى سلام وائىن او احترمي كن.

السلام عليكم كديك نى كريم ﷺ س سنتى شې او سلامس جوابى واجب شې.

كودن گه كي آنتى سلام وايکو، ته باید جواب كوچه وعليكم السلام كدن، كه چودي ايمنى كى سلام وايکن، ايمه به باید تىس جوابى ددا، تا گه سنت او واجب دويكە ادا كېو تو.

هر كي آنتى سلام واياتدا، كه كمې نېوا، شاروا او يا تستوا تې تل سلام وايدا.

سلام وايک ايمه كاميابى بل نېندو، كه اپراتدا گه تانك زندگى كوچه كامياب تدا، سلام وايکى تانك عادتستو شره بدل كدا.

سلام دېك مى دې اوپتا گه سنت شې او كمې گه سلام دېك كوچه پورا با بو زيات ثواب دارا.

هر كمې گه لشىكى سلام شربى كىددا او گر ملتى اغت كىددا، مى خاترى گه سلامس معنىي سلامتى شې كودن گه ايمه دوستان، تانو كوارا او وربى سلام وايدا، حققت كوچه اي وريانتى سلامتىس دعائى كىدا، مى خاترى دركار شې گه هر دنه او هرجايى خلکه شره سلام كىددا.

پېانس موتي مقصدي:

سلام وايک سنت شې، هر مسلمان باید وري مسلمان آنتى سلام واي.

سلام وايک مى دې اوپتا گه اي اسلامى عمل شې او حضرت محمد ﷺ س كىنلى شې، اجتماعى بكار سلوك بې ياده با، سلام دېكى دې، خلکه منجه مينا او محبت بو با، سلام سلامتى معنا دىا.

ياده كېكالىنا فعالىيپلا:

ياده كېكالى متى دككە پردن.

ياده كېكالى متى اي اي جن زور كېپىدى پردن.

ياده كېكالى متى پردن او موتي مقصدىستا كاددن.

- ياده کېکالىي اکورپ اوكتىپى جواب كدن:**
- ✓ سلام دېك كو فايىدا دارا؟
 - ✓ سلام دېك كوروات لام شي؟
 - ✓ ايمه گە مكتبى گوشنگى پىدا، تانك آيى، تاتى او وري دشتىنى سلام وايدا؟
 - ✓ ايمه لېپكالا آنتى سلام وايدا؟
 - ✓ ايمى گە كمپى سلام وايى، مقابلى كو كدېدا؟
 - ✓ ياده کېکالىي كاو دلا بن او سلام دېك شره مشورا كن او هر كوتە ڈلاس اي جنى نمايندگى دې صنف پوره اغت كدن.

اکورپ خالى جايە مناسب كلمائىھ دې پوردا:

ايمه باید دشتىنى..... او..... كدا گە.....
 او..... بكار..... وري بدا..... ياده بدا.

ياده کېکالىي اکورپ لغته معنا كدن:

سلام :

رحم :

كىرى :

دشتى :

ارزىابى:

- * آيا ياده کېکالىي متىپى بكار پە بىكىن؟
- * آيا ياده کېکالىي متىس املستا لكه بىكىن؟
- * آيا ياده کېکالىي سلام دېك اهمىت شره مولىاڭىن؟
- * آيا ياده کېکالىي سلام وايى بىاڭىن؟

گوشنگى لام:

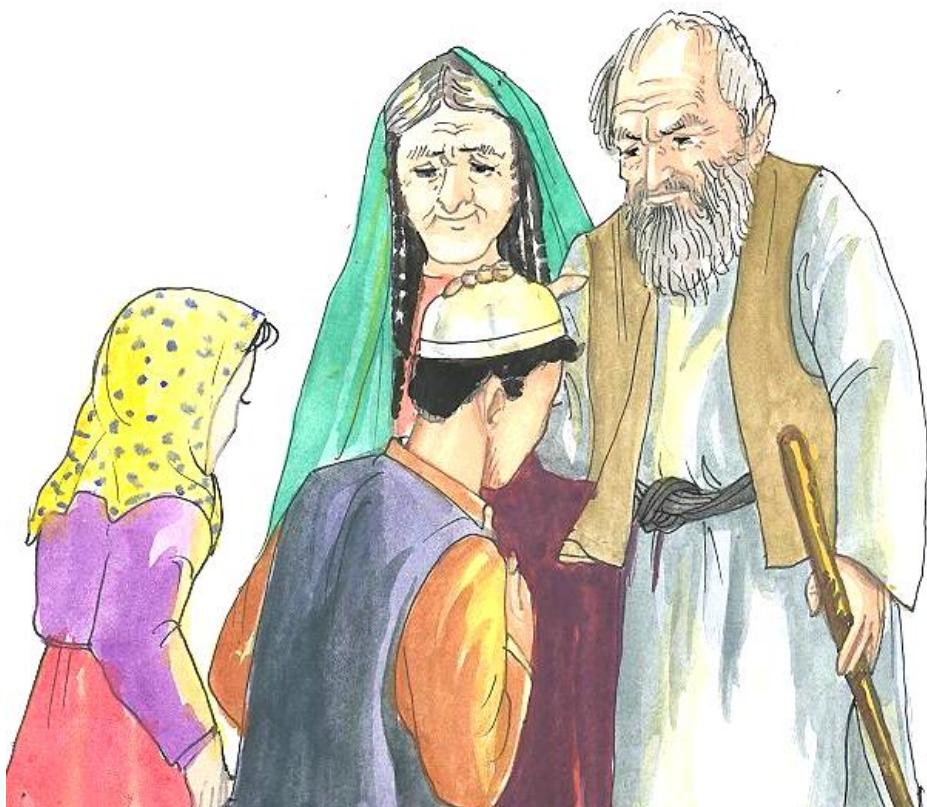

ياده کېکالىي متىس چار خط تانك كتابچايە كوجە بكارخطىدى لىكن او وري دواس صنف كوجە پە دن.

آیي او تاتيس احترمي

متتس بکار پرپك، لکيک، لغتنا معنې او آيي او تاتيس احترمستا پېنکي شې.

هدف:

اوكتپلا:

آيي او تاتي احترام بارايه که کوکده بيا؟

آيي او تاتي خول امه شره حق دارياگن؟

ايمه آيي او تاتي پلا کوروات سلوک کېدا؟

آيی او تاتیس احترمي هر انسان شره واجب شې، مي خاتري امېمه آيی او تاتي آن گه امه بالکولتوبى گن کېدن، زمستان تپوي او وينده شدال جاي او لباس برابر كتا دېنکن.

امېمه آيی او تاتي آن گه امه چنتېه توپي تربيا کېدن، بكار اپنا او لباس دېنکن، ناجوري دنه معالج ۋاکتىر آنتى پولپىنکن، كه امه خپا تمان مه به ملتىن خپا آن او كه خوشحال تمان، مه به خوشحال آن. مي خاتري آيی او تاتي حقه الله ﷺ انوخل كدىكىن:

ترجمما: (امېمه آيی او تاتي پوره او ف به مه كدا او مې شره قهر مه بدا او بو نوم اغته دې ملتىي چىلند كدا). امېمخول احادىثه كوچه آيی او تاتي احترام بارا يه بو اغت ايوي شن.

بىي بايوى ياده كېكالى! اېلو ارىكىو گه آيى او تاتي پاپى لېنە جنت شې، معنا يوگە كە كى آيى او تاتيس احترمي او تېنا قدر او عزتى كېكىن الله تعالى مه جنتى نصىبىي كېدن. خدai مه كېكىن كە كى آيى او تاتيس احترمي نه كېكىن او زندگىي كوچه تېنا خدمتى نه كېكىن، پىنپدا گە كوبىا؟ موخل خىلكىنا زندگىيابه نشا او لە دنبايىه بە.

بىي بايوى ياده كېكالى! تل كوشش كدا گە آيى او تاتيس خدمتى، احترمي، قدر او عزتى كدا او زندگىس اخىستا جا تې تانك او دايدى خپا مه كدا او هر كۈوات گە باتى تانك آيى او تاتي خوشحال نىڭا كدا.

پەرانس موتى مقصىدى:

آيى او تاتي تانك اولاد پلا بو تكليف او زحمت و تىاڭن او تې ورلىكىن، دركار شې گە اولاد بە تېنا اپه نىڭا كدن، هر مشكىلستا آنتى پولن او تېنا هر دنه احترمي كن.

ياده كېكالىلۇ فعالىيەلە:

ياده كېكالىي متنى دككە پەدن.

ياده كېكالىي متنى ونتىا او بارا كېبدىپەدن.

ياده كېكالىي اي ورې پلا مشوراكن او ياده كېكس موتى پىندىستا پىدا كدن.

ياده كېكالىي متنى پەدن او كوتە جاي شره گە نه مولياتن، لېپكالا او دايدى اوكت كن.

او کېپلا:

✓ آبی او تاتی گه اولاد پلا کوتی تکلیف و تیا گدداد.

✓ آيا بېمە آبی او تاتیس احترامی كېدا؟

✓ اېمە کي پېنپدا گە آبی او تاتی پلا بکار سلوک نه کاگن؟

✓ امه باید آبی او تاتی پلا کوروات سلوک کمان؟

✓ آبی او تاتی احترام بارايه الله ﷺ كو كديكن؟

اکوروالي خالى جايە مناسب گلمایە دې پوردا:

بىي بايوى ياده كېكالى! خدمتىي كدا گە خپا نە

..... كدا او اخرستا جا خپا نە كدا

..... باتىپ تانك خوشحال كدا.

ياده كېكالى (احترام) گلمای جملاء كوچە يتېدن.

ارزىبابى:

* آيا ياده كېكالى متنى سم پەرھ او لکە بېسکن؟

* آيا نونگى لغات لکە بېچىن؟

* آيا آبى او تاتى حقوقە بارايە تانك منجە مذاكرا كېكىن؟

* آيا متنىس پېرك پلا علاقا گورېكىن؟

گوشىڭى لام:

ياده كېكالى آبى او تاتى احترام او حقوقە بارايە موتىي کاوجملاء تانك كتابچايە كوچە لەن او
اكالى دواس صنف كوچە پەردىن.

جي وطن

هدف: متنس بکار پريک، لکيک، شعر مفهوم شره مولپك او وطن پلا مينا او محبت پيدا کېک شي.

اوکپلا:

کي خاتري وطن کایسو آلا؟
بندا گه تانک وطننه نه تې کووات تگا؟
ايمه و طنستو نامه کو شي؟

اې جي وطن تپنا نامستې قربان

تپنابسايسٽ تپنا قومستې قربان

تو بو زپا او لاله زار وطن آى

تپنا دارستې او باغستې قربان

تپني جوانني چکه آن مجاهد

تپنا هر جوان غيرتستې قربان

بکار اغٽ بکار عمل کوچای سې

تپني دينستې او جبستې قربان

تو مېني آيام آى او مم تپنا آم

تميل کدا گل او نندستې قربان

(تميل)

پړانس موټي مقصادي:

افغانستان افغانننا جایه شې او هر افغان تانک وطنې بېي بالي.

وطن اما آیستان حیثیتی دار، هر کي آنتې تیس بکار ننگا کېکي ضرور شې.

فعاليتپلا:

ياده کېکالي شعری چپ دوربډې، ګر اوبارا کنېدې پړدن.

ياده کېکالي دو دو جن شعری زور کنېدې پړدن.

ياده کېکالي شعرې معنا پلا پړدن.

کوته جای شره ګه نه مولیاتن لړېکالا اودای اوکت کن.

اي ياده کېکالا شعر کوچای مشکل لغته وري ياده کېکالا آنتې املا کدی او سه تختا شره لکې،

وري ياده کېکالي تختا شرای لکوي لغتپلایه تانک کتابچایه کوچه لکدن.

ياده کېکالي اکورې حروفه اکټورکې دی کلماجوپن:

قربان	ق - ر - ب - ا - ن
	ز - ې - ب - ا
	ج - و - ا - ن - ن - ۍ
	ع - م - ل
	آ - ې - ا - م

جبپس دستور:

نام: نام بو رقم دارا گه تي کوچایی عام او خاص نام شن.

ارزیابی:

- * آيا ياده کېکالىي متى بكار پې بېكىن؟
- * آيا ياده کېکالىي شعر معنا سره مولېكىن؟
- * آيا ياده کېکالىي متى لغتى تختا شره لكه بېچىن؟

گوشنگى لام:

ياده کېکالىي متىس چار خط تانك خوشى دې انتخاب او كتابچايە كوچە لەن او اکالىي دواس صنف پوره پې دن.

حضرت عثمان ؓ

ياده كېكالى متنى پىرىدىن، لىكىن او مفھومىستا ياده كىدىن.

هدف:

حضرت عثمان ؓ نامى پلا آشنايى پىدا كىن.

او كېپلا:

حضرت عثمان ؓ كاۋ سال خلافت كېچان؟

حضرت عثمان ؓ مسلماننىدا كاۋ منگل خليفىي آيىك؟

ايمە حضرت عثمان ؓ دې اورتا كوتە ورى خليفاس نامە پىنىدۇ؟

حضرت عثمان ؓ مسلمانتنا لمنگل خلیفا آس، تیس تاستا نامه عفان آییک.
حضرت عثمان ؓ بکار صفت او اخلقنا خاوندی آییک. تانک زندگی کوچه کی آنتی مج اغست
نه کدیاچان او کیس به اپه اودای مج نه آییک.
حضرت عثمان ؓ خلافت دنه قرآن کریم ترتیب او هر جایکه گربن بیک، می خاتری می آنتی
جامع القرآن کدگایینج.
حضرت عثمان ؓ بو سخی شخص آییک او تانک دارایا اسلام پنده مصرف کپیا آچ.
امه وطنی خلک حضرت عثمان ؓ زمانایه اسلام دین شره مشرف بینج.
حضرت عثمان ؓ دوای اپا سال خلافت دی پتای، قرآن کریم تلاوت شره نپوا آییک گه
مخالفینه گرای شهید بیک.

پرانس موتي مقصدي:

ياده کېکالي خلیفاینا نامه پلا آشنا بن او تپنا بکار لمبایه اودای پند گورن.

ياده کېکالېنافعالیتپلا:

ياده کېکالي متني اي اي پرگراف اوبارا کېپدې پردن.

ياده کېکالي متني پردن او مشکل لغتنا معنی پیندن.

ياده کېکالي کاو چلا شره ونتن بن، متني پردن او حضرت عثمان ؓ شخصیت بارایه بحث کن او
هر کوته ډلاس اي اي جنی مشورستا نتیجی صنف پوره کددن.

ياده کېکالي دو جن متن کوچای له خط املا کدن او اي ورس املستا اصلاح کدن.

ياده کېکالي (مج) لغې جملا کوچه يتبدن، گر هر کوتی تانک جملستا صنف پوره پردن.

ارزیابی:

* ياده کېکالي متن سم پوره بېکن؟

* آيا مشکل لغتنا معنی کده بېکن؟

* آيا می شره مولبکن گه حضرت عثمان ؓ مسلمانتنا لمنگل خلیفا آییک؟

گوشنگي لام:

ياده کېکالي پنج لغات گه تپنی مشکل لړگا تن، متن کوچای پیدا او معنا پلا تانک کتابچایه کوچه
لکدن، اکالی دواس اي ياده کېکالا لغته تخنا شره لکدن او وري تي رويدې تانک غلطیا درېدن.

پاک ورگ

یاده کېکالي متنې بکار لکه او پړه بادن.

یاده کېکالي پاکي او نظافت اهمیت شره مولان او چمبن ورگي اودای جانه رشدن.

هدف:

او سکپلا:

اېمه اوړې تصویر کوچه کو لشپدا؟

کمې ګه ناپاک ورگ پیاګن ته کروات بیاګن؟

مې خاتري ګه کمې ناجور نه بن کو باید کن؟

چېکنې معلوم شې گه ملن نیک (اسھال) او وري بو ناجوري، چمبېن ورگ پکېدې پیدا بىاگن. مي خاترې گه يه ناجوري اختنا نه بمان، باید پاكى او نظافت آنتې پري كمان، بې اونجواشى او چمبېن ورگ نه پمان.

گوناس ورگى گه پك خاترې بكار شې باید تى بغل چمبېن شى نه چتىپمان او كناراب باید تى او داي حد اقل وست متر دوراپ كىن بې گه مکروبي ورگى آنتى نه وېتىن. گوناس شره باید تل تېنگوا تې او كنه سنيي باید پختا بې. كوتە شى كوچه گه گونا تې ورگ كىن بگا، سه باید جدا جايە جېن بې او كومې شى پلا به تىس تماسي نه تې. كوشش بې گه مال (چارپاي) گونا آنتې وکا ورگ دېن نه بن.

گونايە كودن كودن كلورينس وايكي بو ضرور شې، كە چودى امه مە اغتيلايە عملى كمان، مکروينا نشر بىكستا پوره درېن بگا او ورگ پك خاترې تىار بگا او ملن نېك (كوجشارپنى) او وري ناجورپنا پوره درېن بگا.

پېانس موتي مقصدي:

چمبېن شى اپك او داي جانپس دور ننگا كېكى، گوشنگ او كنه سناس پاك رشكى او صحى او پاك ورگېس پكى شې.

ياده كېكالپنا فعالىيپلا:

ياده كېكالى متى دككە پېدن.

ياده كېكالى متى ونتەنان اوبارا كېيدې پېدن.

ياده كېكالى متىس مشكل لغتى پېدن او معنا كىدىن.

اڭورى او كتنى جواب ددا:

- متن كو بارايد لکوي شې؟

- ملن نیک (اسھال) كو شى اپكى دې پیدا با؟

- مي خاترې گه ناجور نه بمان، باید كو كمان؟

- گوناس ورگ پك خاترې كۈوات شې؟

- گونا باید كاو متر دوراپ، جاي ضرور او داي كىن بې؟

- گونا كوچه كودن كودن، كوتە دواس وايكي ضرور شې؟

- مکروينا ويشكستا كۈوات پوره درېن با؟

اکوروالی ارگری جملایه چوکات کوچای لکوی کلمایه دې پورا کدا:

شې.
تې.
کمان.
پمان.
بگا.

بو ناجوري چمبن ورگ پکي دې پیدا

باید پاکي او نظافت آنتې پېرى

بې اونجوا شى او چمبن ورگ نه

گونپاس شره تل باید تېنگوا

گونایه کودن کودن کلورینس وايکى بو ضرور

ياده کېکالى پنج انوخل کلما کتابچايە کوچە لکن گە اول حرفى (پ) تې.

ياده کېکالى متتس آخرى خطستا اي ورې آنتې املا کدن گراي ورپس املستا سم کدن.

جبپس دستور:

عام نام: عام نام اپسە شې گە همجننس جنه يا شيه شره دلالت کياتى. اخول: دروازا، پارك،
كتاب، قلم او وري.

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالى متې بكار پې بېىكىن؟

* آيا ياده کېکالى متتس مشكل لغتى لکه بېىكىن؟

* آيا ياده کېکالى متن مفهوم شره مولياڭن؟

* آيا متن کوچاي کلوي اغته جانى شره او كنه سنایه تطبيق كە بېىكىن؟

گوشنىڭي لام:

ياده کېکالى پنج انوخل کلما کتابچايە کوچە لکن گە اول حرفى (ك) تې.

اوو اېکس آداب

متنس بکار پړیک، لکیک او یاده کېکالی اوو اېکس آداب پېندن.

هدف:

اوکټپلا:

اوو اېک دې پورا او پتای خول استنا او نجکي بکار شي؟

اوو اېک دنه باید چو بل تارمان؟

پاکي ايمانس ونجه شې. اوو اېك دنه پاکي آنتې بو پېرى ضروري اغت شې، كودن گه اوو اېدا كوشش كدا گه كورپى سىمكە دوربىكە نادا او او دو نه چكى، كودن گه كوارپ او دو چكىك، يان اوپى كدا او كوتە باطلە داني يا وري ظرفى كوچە وايدا.

كودن گه چسكانىي درېچو، دورستو وري بل ژنگىدا او چسكانىي دې پتاي و كا نيوى خلکە او داي بخخشش اېردا، مه لېمىدى بو با ادب لېردا او خلک هر جايە استوبىنىو كن.

اوو اېك دې پورا او آپىت استىستو اونجدا، وېلى اوو اېك پتاي دندىستوبە پاك اونجدا يو به ضروري اغت شې گه كوارپ راست استېدى دوري كه نادا او بكاركە چىدا او اوو اېك شروع پلا بسم الله الرحمن الرحيم كىددا.

پرانس موتى مقصدي:

ياده كېكالىي اوو اېك دنه پاکي مراعات كىدەن، اوو اېكس وري آدابە ياده كىدەن.

ياده كېكالىنما فعالىيەلە:

ياده كېكالىي متنى دىككە پىردىن.

ياده كېكالىي متنى ونچنان اوبارا كېپىدى پىردىن.

ياده كېكالىي متنى پىردىن او موتا مفهومستا كىدەن.

ياده كېكالىي اكۈرپ اوكتىپى جواب كىدەن:

اېمە اوو اېك دنه كۈوات نظافى نظرە درېدە؟

اوو اېك دنه گە چسكانىي درېچو كو كېدا؟

كە چۈدىپ اوو اېك دنه كوارپ او دو چكىك، كو كېدا؟

امە باید اوو اېك دې پورا او آپىت كو كىمان؟

اوو اېك دنه باید چوبل تارمان؟

ياده كېكالىي اكۈرپ لغتىپى جىملا جوپىن:

پاکي -

پېرى -

ياده کېکالى اپى جملايى، چو كات كوچاي سىم كلمایه دې پورا كدن:

- اونجدا
- مە كدا
- چكىك
- شې

پاكى ايمانس ونتە
كودن گە كوارپ او دو
اوو اپك دنه بولاغت
وبلى اوو اپك دې پتاي دندىستوبه پاك

ياده کېکالى متنسى اي خطستا تانك خوشى دې، اي وري آتنى املا كدن گر اي وربىس املستا غلطىيا درېدەن.

گوشنىڭ لام:

ياده کېکالى گە كوتە آدابه اوو اپك دنه نظرە درېيىن، تانك كتابچايە لىكدىن او اكالىي دواس صنف كوچە پىرىدىن.

واکسین

یاده کېکالی متې بکار پردن او نوننگي کلمایه سم تلفظ کدن.

هدف:

واکسینه پېندن او تیس فایدستا شره مولان.

اوکټپلا:

اورې عکس کوچه کې لشېدا!
کوتۍ بالکول ګه واکسین نه بن کو نقص دارا?
واکسین انساننه کوته مرضېلايہ اوږدی چوټلېبي؟

واکسین بالکوله شه خطرناک مرضه اودای اخول: دیفتری، پولیو (فلج)، پوریک (چیچک)، جاکرا (سرخکان)، تیتانوس او لابنی اودای چوتلپی.

اوته بالکول گه واکسین بوی نه آین، امکان دارا گه اوپری یاده کبوی مرضبلايه واسطایدی معیوب بن او يا منجای پن.

بو ضروري اغت شبی گه آبی او تاتی تانک بالکوله وقایا کدن تا گه مه مارکالی مرضه اودای امنه رشن. وقايس ای پنده واکسینس تطبيق کېکي شبی. واکسین گن او چنتپنی ضروري شبی، خو بالکولنې حتمي شبی گه پنج سال دې اکورپی عمر بالکولنې تطبيق بن.

پولیو واکسین له تکی حلقه واين با او وري چې پیچکاري پندپدی وېرپی آنتی داخل با. یو گه واکسینس انکي بو ضروري شبی او هرکي آنتی درکار شبی گه تانک بالکوله واکسین کدن او همسایا او تانوکوارايه تشویق کدن گه بالکولي بې واکسین نه درن او خطرناک ناجوري اودای امنه رشن.

پرانس موتي مقصدي:

واکسین مرضه اودای ننگا کېکس بو ضروري پنده شبی. آبی او تاتی باید بو پرپی کن گه تانک بالکولنا واکسینستا تكميل کدن او شه رقم خطرناک مرضه اودای چوتلپدن.

ياده کېکالپنا فعالیتپلا:

ياده کېکالی متې د کله پردن.

ياده کېکالی متې ونټان اړیارا کېپدې پردن.

ای ياده کېکالا متنس مشکل لغته پردن او وري معنستا کددن.

اکورپی او ګتنې جواب ددا:

متن کو بارايه لکوي شبی؟

اېمه واکسینې پښدا؟

واکسین کو خاترې انن بگا؟

واکسین بالکوله کاو مرضبلايه اودای چوتلپی؟

واکسین کاو سال دې اکورپی عمر والا بالکول آنتی انن بگا؟

اېمه کوچای کي واکسین انيچين؟

کي آنتې گه واکسین انن نه بې، سه کووات بگا؟

ياده کېکالى متن كۈچاي اولى دو خط كتاب رويدى تانك كتابچايه كۈچه لىكدىن.

ياده کېکالى (واكسىين) كلمائى جىملائى اچدىن.

اكورپى خالى جايە مناسب كلمائى دى پوردىن:

يو گە..... آنلىقى انكى شې شې شې

گە واكسىين او همسايانا تىشويق

كىدىن.

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالى متنلى بكار پە بېكىن؟

* آيا ياده کېکالى متنسى امىلىي ياده كېكىن؟

* آيا ياده کېکالى واكسىين اهمىت شە مولىاڭن؟

گوشنگى لام:

ياده کېکالى تانك گوشنگوالا يە او داي معلومات استە اچن 1 و موجود واكسىينى نامنستا تانك

كتابچايه كۈچه لىكدىن او اكالى دواس صنف كۈچه پىرىدىن.

اما مکتب

هدف:

متنس بکار پړیک، لکیک او مشکل لغتنا تلفظي او مکتب اهمیت شره مولپک شي.

اوکټلا:

عکس کوچه کو لشپدا!
مکتب کي آنې بکار جای شي?
اېمه مکتبې کو خاترې اېدا!
مکتبې بايد خول پاک ننګا کمان؟

صفتي بو دنای سې	مکتب بو بکار جای شې
هر کيدي پاک رشیگس	امه مي بىي باييگس
شتېدي عالمان آن	کوچسي بول معلمان آن
هر کيدي مهربان آس	معلم سران گران آس
بکار که ملا کېيىن	لکيک پېيك لېپېين
سلام هر کيگه واگس	اغت دوراي گوراگس
هر وانيا رس شيرين آن	بکار بکار صنفيين آن
آيى تاتيس منياگس	اي وري اخلياگس
الله س رضيي گئيک سې	مقصدن بندى بىك سې

(محمد زمان کلماني)

پهانس موقي مقصدى:

مکتب علم ياده کېنيس جاي شې، لېپکالا تانک ياده کېکالې پلا بو زحمت و تىا، درکار شې گه
تىس احترمي کمان او مكتبستان پاک رشمان.

جبس دستور:

خاص نام: خاص نام اېسه شې گه اي معين او پېنن بوا جن يا شى شره دلالت کيابى.
اخول: کابل، جلال آباد، افغانستان.

ياده کېکالېنافعاليتپلا:

ياده کېکالې پنج دقيقا متى چپ دورېدې پېدن.
متى ونها اوبارا کېيدې پېدن.
شعري معنا پلا پېدن، کوتە جاي شره گه نه موليانن لېپکالا اوداى اوكت كن.
او کېپلا:

ايمه مكتبي کو خاتري اېدا؟
خول باید مكتبي پاک رشمان؟

کي خاتري لپکالا احترماس ورې آس؟
 مكتب کوجکس جايە شى؟
 خاص نام کرووات نام شى؟
 ياده کېکالىي کوتى موضوع گە لپکالا گراى تعىين بوي شى محاورا كن.

اکورپى اره ڪت جملایه مناسب گلمايده دې پوراکدا:
 مكتب بو بكار
 صفتى بو
 امه مى بى
 هر کي دې پاك
 کوچىي بو
 شتېدې
 معلم سران
 هر كىدى
 ياده کېکالىي (مهربان) گلمائى جملایه يتىدن.

ارزىابى:

- * آيا ياده کېکالىي شعرى بكار پە بىكىن؟
- * آيا نونگى لغته تلفظ كە بىكىن؟
- * آيا متن لكىك کوچە کوتى مشكل نە دارياڭن؟
- * آيا ياده کېکالىي شعرس موتا مفهومى كده بىكىن؟

گوشىنگى لام:

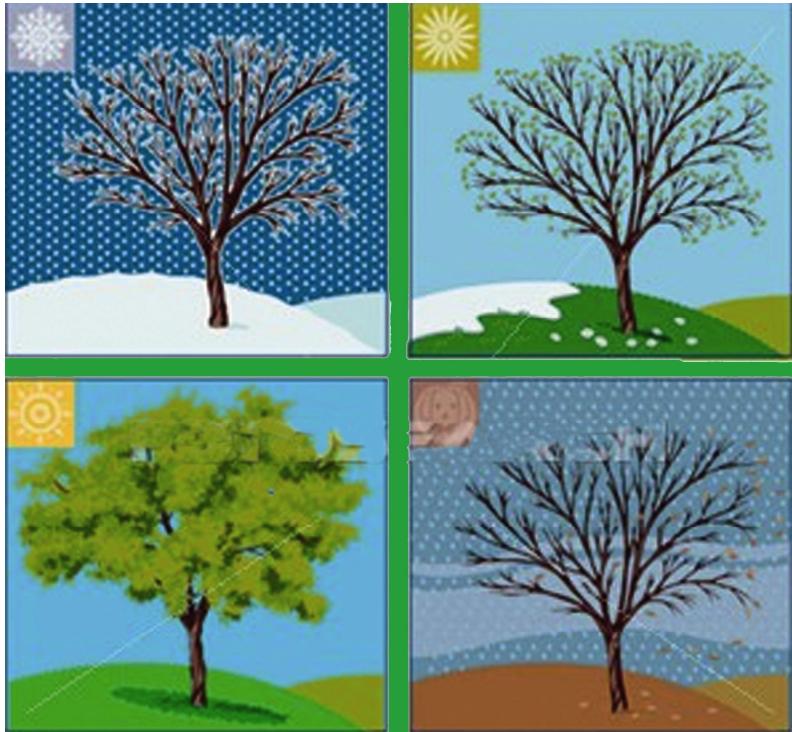

ياده کېکالىي متنسى آخرى پنج خط كتاب رويدې، تانك كتابچايده کوچە لەن او اکالىي دواس صنف کوچە پىرىدىن.

ای سال کاو فصل شې؟

متنه بکار پريک، لکيک او سالپس موسمنستا پښکي شې.

هدف:

او ګټپلا:

اېمه اوړې عکس کوچه کو لشپدا؟

اېمه سالپس چار فصلنا نامه کده پیدا؟

هر فصل کاو مای شې؟

ای سال چار فصل شی، بهار، ویند، شرپلی او ایمپند.
سالپس اول فصلی بهارشی. بهاره هوا معتدل تا او یو فصل کوشش او لمپس فصلی شی، مه فصلس
مايه حمل، ثور او جوزا کدن بیاگن.

بهار پشکن ویند فصل شی، يه فصله هوا تپوا تا او مپوا او دانايانا پچکستا فصلی شی، مه فصلس
ماينستا نامه سرطان، اسد او سنبلاء شی.

لمنگل فصل شرپلی نامپدی ياده با، يه فصله خلک ایمپند آنتی تياري دریاگن، اینا او گوشنگه
تپلېك خاترې دار برابر کاگن. ميزان، عقرب او قوس مه فصلس ماينستا نامه شن.
جدي، دلو، حوت، مه لە مای ایمپند مای شن.

يه فصله هوا بو شدال تا او خلک ایمپند پوليك دې پورا، تپوي چېلا او گوشنگه تپلېك خاترې
لوريک او آسكار برابر کاگن او ایمپدې آرام او آسودا وېيىكن.

پړانس موتي مقصدي:

ياده کېکالي مولان گه ای سال کاو فصل او کاو مای شن.

ياده کېکالپنا فعالیتپلا:

ياده کېکالي متې د ککه پړدن.

ياده کېکالي متې او بارا کېبدي پړدن.

ياده کېکالي ماينما نامنستا ياده کدن.

ياده کېکالي اکورې او كتنې جواب کدن:

اي سال کاو فصل شی؟

اي فصل کاو مای شی؟

سالپس اول فصلی کوتی شی؟

حمل، ثور، جوزا کوتە فصلس مای شن؟

بهار پشکن کوتی فصل شی؟

данايانا پچکستا فصلی کوتی شی؟

ايمپند مای کوتی شن؟

ايمپند پوليك دې پورا خلک کو کاگن؟

ياده کېکالي تانک اړپدې اي خط اي وري آنې املا کدن او اي ورپس املستا سم کدن.

اکورې لغتنا سم معنستا چوکات کوچای لغته پوره لکدا:

لباس	اېمېند
خوراک	معتدل
گرم	پشکن
لمسي	تپوا
برابر	اېنا
زمستان	چېلا

ياده کېکالي (شرېلي) لغې جملائيه يېبدن او هر ياده کېکالا جملستا صنف پوره پړدن.

ياده کېکالي کدن ګه اي سال کاو فصل شي؟

کوتي فصل لمپس فصلي شي؟

خلک کوته فصله جاني آنې گرم چېلا برابر کاګن؟

کوته فصله بو هوا تپوا تا؟

کوته فصله هوا معتدل تا؟

ارزیابی:

* آيا ياده کېکالي متنې بکار پورتا بېیکن؟

* آيا ياده کېکالي متنس لغتنا معنې پېنیکن؟

* آيا ياده کېکالي ایکه سالپس فصل او مای ياده کېچین؟

گوشنگې لام:

بيي بايو ياده کېکالي سالپس چا رفصلنستا نامه تانک کتابچايه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پړدن.

نظافت

ياده کېکالي متنې سم پړه، لکه او کلمایه سم تلفظ که بادن.

تانک جانستا او کنه سنای پاک ننګا که بادن.

هدف:

اوکپلا:

نظافت کي آنتې کدن با؟

اېمه کروات نظافتستو رشبدا؟

كمې گه نظافتستا نه رشيکن، سه کروات بگا؟

بی بایوی یاده کېکالی! اېمە مولبدا گە کمپ نظافتستا ننگا نه کېبى ياخونجا چەپن جايە زندگى کاتى، ايلاي مرضە پلا دورندور با گە مە ناجوري بو ارك ساري تىاگن. مى خاترى گە مە مرضانا پورە درېن بې، اکورپى اغته پام كۈچە درېمان:

وېرستن باید اونجنا او ورگى دې اونجمان او تانك پاك چىلايە منجمان. دركار شى گە كودن كودن تكيا، توشك او كىجانگىنى سورپى آنتى وايمان. تانك نيك، اوريك جاي او كنه سناي پاك رشمان. كوتە گوشىنگ گە زندگى كېمان، دوسە اي وار كې كىيا لوسيپن بن گە تازا هاوا او سور گوشىنگى اتى.

كوتە كې كې گە لوسيپمان، تە باید جالى داراتن گە مېچىك گوشىنگى نه اتن. امېخول اېكس شي به دركار شى گە مېچىكە اوداي دوراپ ننگا كىمان، تل تې شره جالى وايمان گە مېچىك شربى نه بن.

كتاراب باید گوشىنگ او آشپىزخانا اوداي دوراپ تې، كىثافات باید گوشىنگ دې دوراپ پوي لېنە بورېن بن.

بى بایوی یاده کېکالى! كە چودى اوپى كدوی اغته شره عمل كىمان، كودن به ناجور نه بېمان، مى شره باید مولمان گە اسلام كۈچە به پاكى آنتى بو اهمىت دېوا شى او كىدن باگە (نظافت اېمانس اي جزى شي).

پەرانس موتي مقصدي:

ياده کېکالىي اېكس شى اونجتا ادن، اورچىس جايىستا پاك رشدن، تانك گوشىنگ او كنه سناي پاكى آنتى پېرى كن گە ناجور نه بن.

جبىس دستور:

كلما گنان رويدى دو رقم شى گە مفرد (اکلا) او جمع نامېدى ياده با.

ياده کېکالىنا فعالىيپلا:

ياده کېکالىي متنى دككە پېدن.

ياده کېکالىي متنى ونتيان اوبارا كېيدىپى پېدن.

اي ياده کېکالا مشكىل لغته پېدن او وري معنستا كىددن.

اکورپی اوکتئی جواب ددا:

نظافت کی آنتی کدن با؟

کمی گه نظافتستا ننگا نه کپی کروات با؟

تانک ویرستان باید کیدی اونجمان گه پاک بی؟

تکیا، توشك او کچانگان کی خاترپی سورپی واين بن؟

گوشنگس کرپکیا کی خاترپی دواسه اي وار لوسبن بن؟

کرپکنی جالی کی خاترپی بکار شپی؟

چمن شی خول گوشنگ دپ دوراپ بکار شن؟

که چودی متن کوچای کدوی اغتنی پرپی کمان کروات بیمان؟

نظافت بارایه اسلام کوچه کو کدوا شپی؟

اکورپی خالی جایه مناسب کلمایه دپ پوردا:

ویرستان..... اونجنا..... دی..... او تانک

..... منجمان..... گه..... تکیا

او..... سورپی آنتی.....

یاده کپکالی تانک اپبدی متن کوچای دو خط اي وري آنتی املاکدن، گر اي وربس املستا
سم کدن.

یاده کپکالی (چمن) لغتی جملایه یتپدن.

ارزیابی:

* آیا یاده کپکالی متپی بکار پره ببیکن؟

* آیا یاده کپکالی متنس املستا لکه ببیکن؟

* آیا یاده کپکالی متن مفهوم شره مولیاگن؟

* آیا یاده کپکالی متن کوچای کدوی اغته جانپی او کنه سنا شره تطبيق که ببیکن؟

گوشنگی لام:

هر یاده کپکالا گه جومه اورچپی اورا او چپی دواس نظافتی مراعات کپی، تی کتابچایه کوچه
لکدن او اکالی دواس صنف کوچه پردن.

ماينس خطري

ياده کېکالي متنې بکار پړه او لکه بادن.

ماين او تيس خطرستا پېندن.

هدف:

او کېلا:

اورې عکس کوچه کو لشپدا؟

که چودې اېمه ماين پلا دورندور بچو کو بايد کدا؟

ماين پاکي دفترس وظيفي کو شې؟

ای دواس ناز بی بی تانک لایستا خان ولی پلا اکتیو ماؤلستا گوشنگی شاروی آییچ، تی گوشنگ او ماؤلستا گوشنگ منجه بو فاصلا آییک، دویه لی سرایه بو پند انچان او وتنینج، خان ولی ناز بی بی آنتی کدکن: یه گه ای شلک داری دمن آنتی نیمان گه دم راست بمان، یان شارمان. ناز بی بی کدکن: بو بکار بی اه به بو وتنینج، دویه واری شره نینج او پایه لی کچین. یه بلی او له بلی تارابنج او ډاگپس سپلی کابینج. ناچاپ خان ولیس ایکه شی شره نظری چنج، املا انکن گه ته شی گورپدن.
ناز بی بی رون چیغ انکن او خان ولی شیس گورپکستا اودای منع کېکن او کدکن: تو نه اریکی گه امه وطنہ بو ډاگه او داره کوچه ماین بوربوی او هم سنگی شره پوشوی شن. هر کاو سدورا شی گه ډاگه او داره کوچه چنوی تن، باید آست انن نه بی، که آست کی انکن دستی دلا او بندای معیوب یا منجای نبی.

ناز بی بی مېکن: چار مای پورا محمد گل کاکاس حادثیه یادی نیک گه ماینی دی ای استه او ای پایه استای دېکن او ابت جای په جای چنو آس.

خان ولی سیستا پړی کېکې دی بوخوشحال بیک او ماین دی دوراړ کنه سنا کوچه دو دو وار نشانی طورپدې چچین او کدکن: کودن گه ماؤلستا گوشنگی پولی، تی آنتی چې حقیقتی کددن گه ماؤلی ولسوالی آنتی خبر ددن او ماینی منجای نادن.

پرانس موتي مقصدي:

داره او دشته کوچه نه پېښوي شیه پلا آست انیک بو خطردارا، کوته جایه گه مه شیلایه پلا کمې دورن دور بی، باید تي ملتن آست مه انې او بو رون ماین پاکې دفتر یاک وتي وري دولتي ادارا آنتی خبر ددن.

یاده کېکالېنا فعالیټلا:

یاده کېکالی متنی دککه پردن.
متنی ونتیان اوبارا کېپدې پردن.
منتنس مهم لغتی پردن او معنستا یاده کدن.

اکورې او ګتني جواب ددا:

متن کو بارایه لکوي شي؟
ناز بی بی او خان ولی ای وربس کوجکي بیاگن؟

ناز بی بیس لایستا نامه کو شی؟
 خان ولی ماین پلا آست انک اودای کی منع کېکن؟
 که چودې ماین پلا آست انن بې کو با؟
 خان ولی ماولستا آنتې کی خاترې ماینس خبری دېکن؟
ياده کېکالی اکورې دو لغتني جمله جوپین؟

معیوب —

ماین —

ياده کېکالی تانک خوشې دی متن کوچای دو خط اي وري آنتې املا کدن، گر اي ورپس املستا سم کدن.

اکورې حروفه اکټې کېک او دای لغت جوپیدا:

ناز بی بی	ن - ا - ز - ب - ي - ب - ي
	ا - م - ب - ل - ا
	ج - ي - غ
	پ - و - ش - و - ي
	م - ع - ي - و - ب
	خ - و - ش - ح - ا - ل
	ن - ش - ا - ن - ي

ارزیابی:

* آيا ياده کېکالی متې بکار پړه بېیکن؟

* آيا ياده کېکالی متتس املېي ياده کې بېکن؟

* آيا ياده کېکالی متتس مفهومي سادي جبېدې بیان که بېیکن؟

گوشنگې لام:

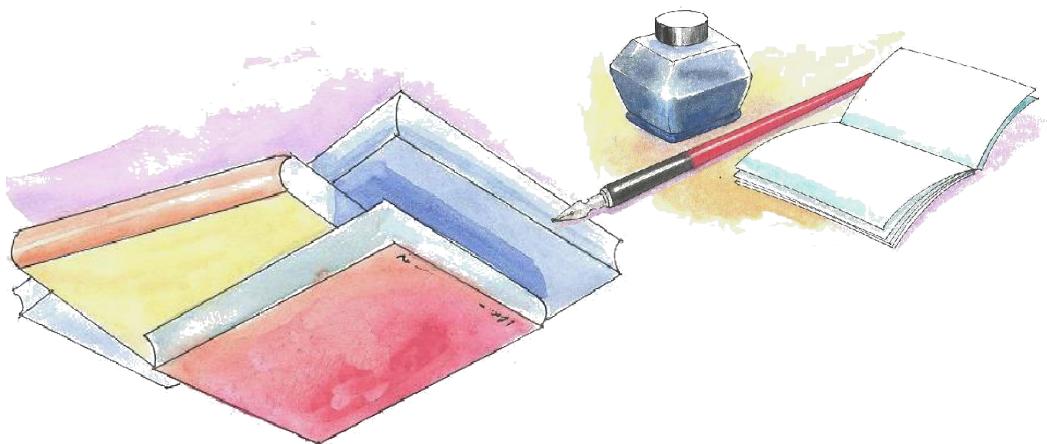
ياده کېکالی متن کوچای چار خط تانک خوشې دې، کتابچایه کوچه لکن او اکالی دواس صنف کوچه پړ دن.

مولپني

هدف:

ياده کېکالي متنې بکار پړه او لکه بادن.

متنس مشکل کلمایه لکدن او مولپني اهمیت شره مولان.

اوکټلا:

مولپني کو فایدا دارا؟

کوته شي شره ګه نه مولپمان کووات خلکه او دای کومک ګورمان؟

مولپني کي شره فرض شي؟

علمی طلبی هر مسلمان نرینا او مادا شره فرض شی، می خاتری امه چنی در کار شی گه مولپنی کوچه بوکوشش کمان او تانک دنستن بکار نه و تیمان.

امنی در کار شی گه مولپکالی اودای کومی شره گه نه مولپمان، اوکت کمان او اوکت کپک شره نه لجمان. می خاتری گه اوکت کپک شرم نه شی، خونه مولپک شرم او عیب شی.

نه مولپکالا بنداجانستا او الله ﷺ سمکه پینتا نه بیی، مولپنی بندآ آنتی بو قدر او عزت د پی او خلکه منجه بو اورپی مقام دارا. یو مقام له دنه استه ایا گه تانک دنستن بچای نه و تیمان او هر دنه مولپنی استه اچک خاتری کوشش کمان او تانک مولپنی دی وری خلکه مولپمان.

گن مقام آنتی پولپنی مولپنی سی که انسنی پورا نبی مولپنی سی

پرانس موتی مقصدي:

مولپکالی او اپرن بندآ کوچه بو فرق شی. اپرن بندآ آنج دارا خوحقیقت کوچه اندا س حیثیتی دارا او کومی شی شره به نه مولیا او عالم بندآ واسطایدی، وطن کوچه لوش او مولپنی ایا.

یاده کپکالپنا فعالیتی:

یاده کپکالی متپی دککه پردن.

یاده کپکالی متپی و نپستان او بارا کنپدی پردن.

یاده کپکالی متپی پردن او کومی شی شره گه نه مولیاتن معلم صاحب اودای اوکت کن.
متپی دقیق پردن او مولپنی بارایه تانک منجه بحث کن.

اوکپلا:

مولپنی کی آنتی کدن با؟

عالمس فرقی اپرن بندآ اودای کو شی؟

اوکت کپک عیب شی یا نه مولپنی؟

کمپی گه کومی شی شره نه مولیا سه باید کو کپی؟

مولپکالی اودای اوکت بکار شی یا نه؟

اکوروالي نامنظم جملائيه تانک كتابچايه کوچه منظم لکدا:

ياده کېکي هر مسلمان علمس فرض نرينا او مادا شې شره.

نه و تېمان دنستن بېكار تانک.

مولوپمان تانک مولپني دې وري خلکه.

اي ياده کېکالا تحتا پورې بې او وري ياده کېکالا تي آنتې اي لغات املا کدې او وري چې

ياده کېکالي تحتا شره لكوي لغته كتابچايه کوچه لکدن.

ارزیابی:

* آيا ياده کېکالي متنې بېكارپه بېیکن؟

* آيا مشکل لغته صحیح تلفظ که بېیکن؟

* آيا مولپني بارايه تانک معلوم تستا کده بېیکن؟

گوشنگي لام:

ياده کېکالي تانک خوشې دې متن کوچاى دو لغته جملائيه کوچه يتېدن او اکالي دواس صنف

کوچه پېدن.

حیوانته شره رحم

ياده کېکالی متنې بکار پړه او لکه بادن او کلمایه سم تلفظ کدن.
حیوانته شره رحم کېکی پښدن.

هدف:

او کټپلا:

اېمه رسم کوچه کو لشېدا؟

اېمه کودن لشیکو ګه کمې چارپایه اندن؟

اېمه بگي (گاډي) پښدا؟

بگي کوچه کودن نیوی آيدا؟

دوراپ جاییکه خلک موتیر، موتیرساییکل، بایسکل او بگی شره ایک او پیک کاگن.
کوته جایه کوچه گه موتورنا امکانتی بو نه تې، خلک بگیه کوچه ای جایای وری جاییکه ایک او پیک
کاگن. بگی کوچه تېل، گاز او وری شى نه جوتا، بلکه سه گورا زوربدي شارا.

بگی کوچه باید بو خلک نېلپن نه بن، می خاترې گه بو بارې دې گورا شره بو فشار ایا او سه مریض با.
کوتي گورا گه بگی شارېبى، سه باید بو بکار ننگا بې او بکار اپنا دبن بې. خفتانى دې باید کدن بې گه
ایلاى خلک مه اغت آنتې پېي نه کاگن او ماله لوركە دې انيکن.

کوتي گولانگ گه قلبا دنه تېز نه شاراتى، دهقان انوخل لورکېدى انى گه تیس شره تېز تا او لېك پلا
گولانگ بو لاوا او مجبور با گه رون شارې.

امېخ قول بو بگی والا لشن بتینج گه بگی کوچه ايلو خلک نېلېچىن گه گوراس قوتى نه پولا، لە دنه
بگی والا فکر نه کا گه گورا شره بار بوشى، سه گوراي قمچىنى دې انى او گوراي امبلايه ولېي گه يو
لام حيوانته ترحم او داي بو دور شې چېنى درکار شې گه ماله او پرندايە شره ترحم كن او تې آزار
او داي جانه دور رشدن، تا گه الله پاك او داي خوشحال بې.

پېانس موتىي مقصدي:

خلک باید مالنا اهمىتىستا پېندن او تې بکار رشدن.

تې شره اندازا دې بو بار نه واين او تل ماله شره رحم او مهربانى كن.

جبىس دستور:

مفرد يا اکلا نام: اىسە كىلما آنتې مېن با گه اىكە شى يا اىكە بىدا شره دلالت كىياتى. اخول:
كتاب، پىلا او مېز.

ياده كېكالپىنا فعالىيەلە:

ياده كېكالىي متنى دككە پىردىن.
متنى ونتيان اوبارا كېيدى پىردىن.
اي ياده كېكالا متنى پىردىن او وری مفهومىستا كىددن.

اکورې او كىتىي جواب ددا:

متن كو بارا يە لکوي شې؟

دوراپ جایه کوچى، خلک كى شره ایک او پیک کاگن؟

موتي او موتي سايكل کي زور بدې شاريagan؟
 بگي کي زور بدې شارا؟
 بگي کوچه باید کاو خلک نېلپن بن؟
 بگيس گوري کي خاتري بکار اپنا دېن بي؟
 قلباس گولنگي تيز چو کايدې لپکي بکار شي؟
 که بگي کوچه بو خلک نېلپن بن، کو با؟
 مفرد يا اکلا نام کوتی نام شي؟
 خلک باید ماله پلا کرووات سلوک کن گه الله پاک او داي خوشحال بي؟

اکوري لغته جملائيه کوچه يېدا:

- مال

- بگي

ياده کېکالي اي وري آنتې متن کوچاي دو خط تانک خوشې دې املا کدن، گر اي وربس
 املستا سم کدن.

اکوري خالي جايه مناسب کلمائيه دې پوردا:
 چېنې درکار شې گه..... او.....
 شره..... او تې او داي
 کدن، تا گه..... او داي بي.

ارزيايى:

* آيا ياده کېکالي متې بکار پېھ بېيىكىن؟

* آيا ياده کېکالي متىس املستا بکار كە لكه بېيىكىن؟

* آيا ياده کېکالي متىس اهمىتى درك كېكىن؟

* آيا متىس مفهومى سادي جىبدې كده بېيىكىن؟

گوشنىڭي لام:

ياده کېکالي گه کوته مالنا نامه پېيىكىن، تانک کتابچايە کوچە لکدن او اکالي دواس صنف
 کوچە پېرن.

عید دواں

متنس بکار پریک، لکیک او نونگی کلماینا بکار تلفظ کېک او یاده کېکالپنا عید دواں اهمیت شره مولپکی شي.

او کېلا:

اېمە عىدە كۈچە كۈبدى؟

خول چې مسلمانان عىدى كۈچە خوشحالى كاڭن؟

اېمە عىدە كۈچە عىد مباركى خاترى چورىل پىيكتۇ؟

خوشالو خوشالیدی عیده مم گریاکم	هه کی دوره پولیاکم
بویه خوشالیدی چیلایه نه وجیاکم	شران خوشالی شې
هر کی دوره پولیاکم	هر کی پلا سیالی شې
یو شې خوشالی دواس	یو شې خوشالی دواس
یو شې خوشالی دواس	الینی چمن کوچای
گلاب کوی وشیاکم	تمامی دوسنا عید
دواس سردری شې	تمام زندگی کوچه
عیدپس بو قدری شې	مینما محبتپدی اغت مم کدیاکم
خوشالو خوشالیدی عیده مم گریاکم	خوشالو خوشالیدی عیده مم گریاکم
بویه خوشالیدی چیلایه نه وجیاکم	بویه خوشالیدی چیلایه نه وجیاکم

(صادقی)

پړانس موتي مقصدي:

ياده کېکالپنا عید دواس اهمیت شره مولېکي او تي کوچه خوشحالی او خلکه پلا ایک او پېک شې.

ياده کېکالپنافعالیتپلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.

ياده کېکالي متني ونتیان اوبارا کنېدې پردن.

ياده کېکالي متني دکلمایدې پردن.

ای ياده کېکالا شعرس ای خطستا پېي او وري ياده کېکالا معناکې، کونه جای شره گه نه مولیاتن لړېکالا ملنې کومک کې.

اوکټپلا:

هه ياده کېکالا کدې گه عیده کو لام کیا؟

عید دواس کرووات دواس شې؟

خول خلک عید دواسې گرانې دې تاریکن؟

دو جن گه ای ورې او دای خپا تن، عید دواس کو کاګن؟

ای ياده کېکالا وري آنتى مشکل لغتى تختا شره املا مېدن او وري ياده کېکالي کتابچايە كوچە لكدىن.

ياده کېکالي (چمن) لغتى کتابچايە كوچە جملائى يتېدىن.

ياده کېکالي متنى کتاب رويدى، تانك کتابچايە كوچە لكدىن.

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالى شعر بكارپىرە بېچان؟

* آيا ياده کېکالى شعرس معنىستا شره مولېكىن؟

* آيا ياده کېکالى مشكل لغتنا تلفظى ياده کېكىن؟

* ياده کېکالى شعر بارايىه اغت كده بېچىن؟

گوشىڭى لام:

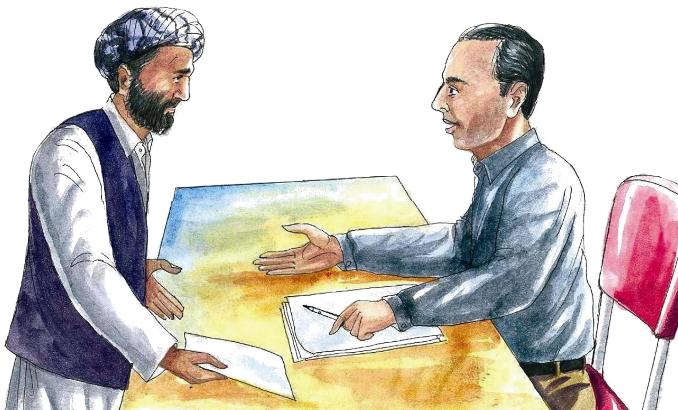

ياده کېکالى متنى آخرى چار خطە تانك کتابچايە كوچە لكدىن او اكالى دواس صىنف پورە پېدىن.

بکار سلوک

متنس بکار پړیک، لکیک او انسانی حقېلاينا پښکي شي.

هدف:

اوکټلا:

بکار انسان ګډووات انسان آس؟

کوتۍ انسان احترمس وری آس؟

چې انسانان اي ورې شره حق دارياگن گه زندگي چې لمه کوچه اي وربس احترمي کن او ورې آنتې بکار انچېدې تارن.

الله پاکې انسانان اکتیو زندگي خاتري پيدا کيچين. درکار شي گه انسانان اي ورې پلا مینا او دوستي دارا تن. اي ورې پلا کومک کن او سخت دواس ملتنۍ سمرپني او همدردي کن.

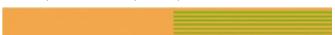
چې دې او سه انسان بکار آس گه ورې خلکنې نېي پولې، هر کي پلا بکار سلوک دارا تې او خلکنا سختي کوچه درکري بي.

پړانس موتي مقصدې:

انسانان اي ورې شره حق دارياگن، چې خلک باید مه حقېلايہ پېندا، اجتماعي زندگي ارزش شره مولان او اي ورې پلا سختي کوچه سمرن.

ياده کېکالنې فعالیېلا:

ياده کېکالي متې د ککه پردن.

ياده کېکالي متې ونټان اوبارا کېپدې پردن.

اي ياده کېکالا متې پردن او ورې مفهومستا کددن.

ياده کېکالي اکوري او کتنې جواب کدن:

انسانان حول باید اي وربس احترمي کن؟

الله پاکې انسانان کي خاتري پيدا کيچين؟

چې دې کوتۍ انسان بکار آس؟

انسان باید ورې پلا سختي کوچه کوکې؟

ياده کېکالىي اکورپى خالى جايە چوکات كوشە لکوي گلمايدە دې پوردن.

چې انسانان حق داريغان.

ورې آننى تارن.

اي ورې پلا كن.

چې دې بكار آس.

اکورپى دو لغتنى جملاجوپىدا:

سمېنى

اكتۇر

اوسه انسان

كومك

بكار انچىدى.

اي ورې شره

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالىي متنى بكار پە بېيكن؟

* آيا ياده کېکالىي متنى مشكىل لغته لكه بېي肯؟

* آيا ياده کېکالىي متنى مفهومى سادى جىپدى كده بېي肯؟

گوشنگى لام:

ياده کېکالىي تانك انتخابى دې متن كوشای دو لغته جمالىي يېلىدەن او اکالىي دواس تانك صنف

كوشە پەرن.

چرس صحتس دشمني

ياده کېکالي متنې بکار پړه او لکه بادن.

نېشا ضرر شره مولان.

هدف:

اوکټلا:

اورې عکس کوچه کو لشېدا؟

نېشا صحت آنتې کووات شي؟

اېمه کمې لشيکو ګه نېشای دي ناجور بوا تې؟

احمد او فرید دو لپونی او هم بکار دوستان آینج، دویه هر دواس اکتو مکتبی پیانج او تانک سبقه کوچه کوشش کېگاینج، تانک گوشنگی وظیفای بکار که شره پولپیانج.

ای دواس فرید تانک همصنفیستا محبی پندای کنکن او مكتب رخصتی دې پتا لایستا پلانه اوړ کن ګه گوشنگی بې. فرید او محب دویه شاروی آینج، محبی چنتای سگرت کنچان او داوک دنه فرید آتنې به پورا کېچان، فرید ګه سگرتیس تاوان بارایه یاو نه مولپیاییک دوره جېچان او داوچان، مه لُمی کاو دواس دوام کېکن. آخر سگرت کوچه چرس داونی به شروع کېکن، کاو دواس وتيک پلا فریدس رنگه پېلې بیچ، سبق او مطالعا اودای اړه سامېک بیک، احمد بو خپا آییک او نه پیناییک ګه فرید شره کو بوا شې.

احمدې ای دواس فرید ډاکټر آتنې نېکن، کودن ګه ډاکټرې لشکن، دستی مولپکن ګه فرید چرسې شره شچوا آس.

ډاکټرې فرید آتنې دوا دېکن، کودن ګه گوشنگی ایک، احمدې ملتنی بو اغت کېچین او بې پند او نا اهل بالکوله پلا گریک اودای منع کېکن، فریدې به تانک لایستا پلا وعدا کېکن ګه بد عمل خلکه پلا وري نه گرباگم او کېولا تېنه پلا مکتبی پاگم او گوشنگ اکټو گوشنگی وظیفای شره پولپیاگمان ګر فریدې کدکن: مج خلکه پلا گر کې دې بندًا مج پنده چنا او بکار خلکه پلا نیک اور کې دې بنداس شخصیتی اوړې بگا.

پرانس موتی مقصدی:

بالکول ګه عمری خام تا او تانک بې او مچستا بارایه بکار فکر کې نه بیاگن، درکار شې ګه گوشنگس ډشتی تانک بالکوله نظر لپنه رشدن او نه اوړدن ګه بد عمل بالکوله پلا گریک کن.

یاده کېکالپنا فعالیټلا:

یاده کېکالی متې دککه پردن.

یاده کېکالی متې ونتیان اوبارا کېپیدې پردن.

ای یاده کېکالا متنس مشکل لغته پردن او وري معنستا کددن.

اکورې او ګتې جواب ددا:

متن کو بارایه لکوي شې؟

احمد فریدس کو جکي با؟

فرید هر دواس کی پلا مکتبی پیاییک؟
 ای دواس فرید کی پندای کنکن او ملتنه کنکن؟
 محبی سگرت داوک خاتری کی آنې بورا کېچان؟
 خول فریدس رنگه دواس په دواس پیلی باج؟
 ډاکټري فرید بارایه کو کدکن؟
 فریدي تانک لايسنا پلا کووات وعدا کنکن؟

ياده کېکالي متنس آخروالی خطستا اي وري آنتي املا کدن، گر اي ورس املستا سم کدن.

اکوري خالي جایه مناسب کلمایه دي پوردا:

احمد..... دو..... او هم..... دوستان آينج.

..... ه..... ر دواس مكتبه پ.....

او..... س..... بقه کوشش..... ، تانک.....

وظيفاي..... شره پوليابنج.

اکوري لغتنا معنستا لکدا:

اکتيو

آپيت

کودن

ارزیابی:

- * آيا ياده کېکالي متنې بکارپړه بېیکن؟
- * آيا ياده کېکالي متنس مفهومي سادي جبېدي کده بېیکن؟
- * آيا مشکل لغته لکتا بېیکن؟

ياده کېکالي متنس اول دو خط کتاب رویدي، تانک کتابچایه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پړدن.

بکار یاده کېکالی

هدف: متنس بکار پړیک، لکیک او یاده کېکالپنا اکورپی اغته شره عمل کېک شي.

اوکپلا:

بکار یاده کېکالی که آس؟

کمې ګه بکار اغته شره عمل نه کیاتې، سه کووات یاده کېکالا آس؟

اپما سلوکو همصنفېنه، همسایایه او خلکه پلا باید کووات تې؟

بکاریاده کېکالا او سه آس گە اکورپى صفتىلا کوچىي موجود تى:

- ۱- دىندار، پرهىزگار تې، تې ايمان او اعتقاد دارا تې.
- ۲- وطندوست او انساندوست تې.
- ۳- هدف او احساس داراتى او وظيفا پىنكالا تې.
- ۴- مكتب او اداراس مقررات او قوانينه تىل مراجعات كېدىن.
- ۵- بكار تربيا او نېك اخلاقىس خاوندي تې.
- ۶- تىل ۋېشىپنى احترام او كىنىتىپە شەرە شفقت كې.
- ۷- تانك دوسىي لەمپلايە تقسيم اوقات رويدى تنظيم كېدىن.
- ۸- تىل مطالعا، ياده كېنى، ورزش او هدفمند لەمھە كوچە مصروف تې.
- ۹- نې لەمى سبا آنتى نە اوپىدىن او هە لحظاي غنيمت بايدىن.
- ۱۰- ھەمىصنېپە، ھەمسىا او خىلکە پلا صىميمى، نېك اخلاق او بكار سلوڭ دارا تې.

تربيت مجالا

لە منگل گىنات / دومنگل سال / ۱۳۸۷ ويند

پەرانس موتي مقصدى:

بكار ياده کېکالا بكار اخلاق او خويىس خاوندي آس، هر كى پلا بكار سلوڭ كىيا، هر دنه خىلکە او وطن خدمت بارا يە فەرك كىيا.

ياده کېکالىنا فعالىيەلا:

ياده کېکالىي متى دىككە پىرىدىن.

ياده کېکالىي متى ونتيان او بارا كېيدىپى پىرىدىن.

ياده کېکالىي اي گىنات پىرىدىن او مفهومىستا كىدىن.

اکورپى او كىتنى جواب ددا:

متن كى بارا يە لەكوي شى؟

ايىكە بكار ياده کېکالاس كاو صفتى كىدىدا؟

اکورپی لغته جملایه کوچه یېپدا:

۱- اخلاق

۲- احترام

ياده کېکالى پنج انوخل كلما گە اول حرفى (ا) دې شروع با كتابچايە کوچه لەن.

اکورپی خالى جايە مناسب كلمایە دې پوردا:

تانك لمبلايە اوقات تنظيم كېدن.

ديندار تې او دارا تې.

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالى متنى بكار پىرە بېىكىن؟

* آيا ياده کېکالى متنىس املستا لە بېىكىن؟

* آيا ياده کېکالى متن مفھوم شە مولېكىن؟

* آيا اغىنه دورېدى بىيان كە بېىكىن؟

گوشىنگى لام:

ياده کېکالى متنى اول لە خط كتاب رويدى، تانك كتابچايە کوچه لەنلىكىن او اکالىي دواس صنف کوچه پىردن.

لویه جرګا

یاده کېکالی متنې پړه او لکه بادن او لویه جرګا اهمیت شره مولان.

هدف:

اوکټلا:

لویه جرګا کې آنې کدن با؟

افغانان تانک مشکلنستا کې واسطایدې حل کېیکن؟

لویه جر گا افغانننا ملي او عنعنوي سنت شي گه تاريخ لگا کوچه تانک مشکلي لویه جر گايدې حل کيکن.

لویه جر گا ايلاي خاص گالايه دربن بگا. لویه جر گا ميرويس بابا او احمد شاه بابا دورايه کوچه به دربن بايک. احمدشاه بابا لویه جر گا واسطайдې پاچايې پوليك.

لویه جر گا ديني او ملي افراده تارنا پلا دربن بگا او تي کوچه خلکنا بو مشکلي حل بگا.

پرانس موتي مقصدي:

لویه جر گا افغانننا عنعنبي شي، لویه جر گا واسطайдې بو دولتپلا جوپن بینج. لویه جر گا کبولا افغانننا وونبي شي.

ياده کېکالپنا فعالیټپلا:

ياده کېکالی متې د ککه پردن.

متې ونټان اوبارا کېپدې پردن.

متې پردن او موټا مفهومستا کددن.

اکورپ او کتنې جواب ددا:

لویه جر گا کي آتنې کدن با؟

افغانان تاريخ لگا کوچه تانک مشکلي کي واسطайдې حل کيابنج؟

لویه جر گا کوته دنه دربن با؟

لویه جر گا کوته باچاینه گالايه دربن بايک؟

کوتۍ باچا لویه جر گا واسطайдې باچې پوليك؟

اکورپ حرپلایه او دای کلمما جوپیدا:

افغانننا	۱ - ف - غ - ۱ - ن - ن - ۱
	م - ی - ر - و - ی - س
	ج - ر - گ - ۱
	م - ش - ک - ل
	ت - ۱ - ر - ی - خ
	پ - و - ل - ی - ک
	ب - ۱ - ب - ۱

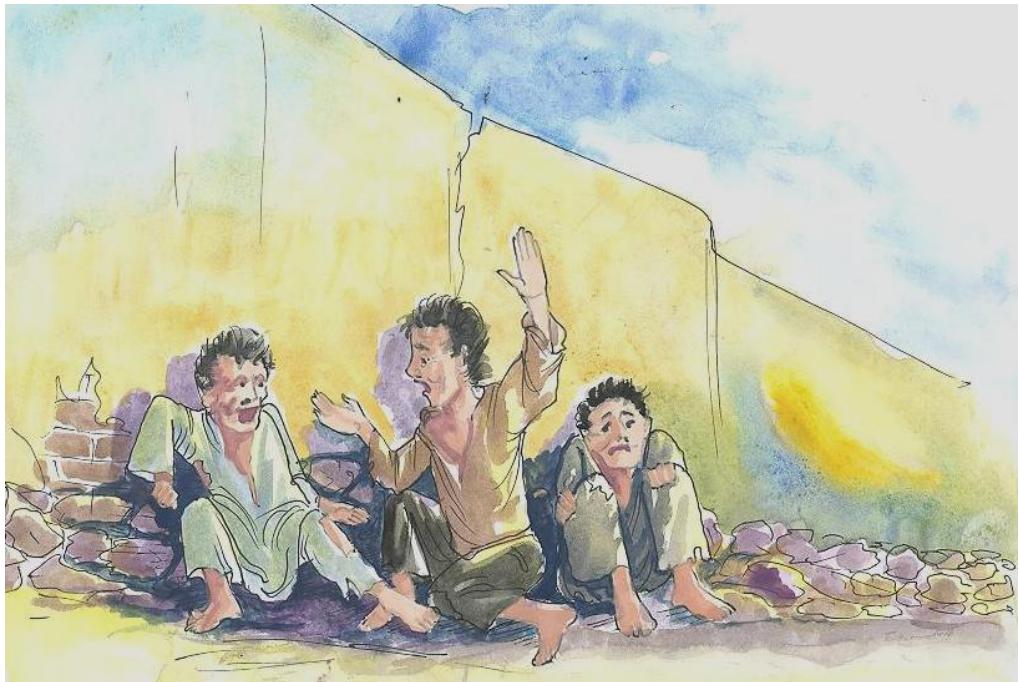
ياده کېکالىي متنس آخىرى خطى اى ورى آنتى املا كىدىن او اى ورپىس املستا غلطىيا درېدىن.
متنس مشكل لغته اى ياده کېکالا املا كىدى او ورى تختا شره لكى او لەنگل ياده کېکالا تىس
غلطىيا درې.

ياده کېکالىي متنى كتاب رويدى تانك كتابچايە كورچە لىكىدىن او اكالىي دواس صنف كورچە پەرنى.

لہ دبوانپنا عقلی

هدف: متنس بکار پریک، لکیک او یوک مفہوم شره مولپک شپ.

او کپلا:

اپما کوتی یوک یادو شپی؟
خلک یوک کی خاتری کدیاگن؟

ای دواس لَه دېوانی نندي شره نبوي آينچ، اي وري او دا اوكت کيائينج.
اول: که چودې نندي انگار گوري، ماچ چوبيل پن؟
دومنگلې کدکن: خدای خوارکېکي، چویکه پن، موتە کوچې آلن.
لمنگلې کدکن: خول کومې گولانگ خو نه آين گه کرکه کوچې آلن.

پړانس موتي مقصدي:

ټوک کوچه لَه جن دېوانينا نظري شي گه اي به تطبيقس وري نه شي.

جبس دستور:

جمع نام: جمع نام اپسه نام شي گه ايكېدې بو شيه يا جنسه شره دلالت کيائي. اخول: گوم، لشکر،
ورگ او وري.

ياده کېکالنما فعالېټلا:

ياده کېکالي متې دککه پردن.

ياده کېکالي متې اوباراکېدې پردن.

ياده کېکالي متې پردن او مفهومستا کددن.

ياده کېکالي اکوري او کتنې جواب ددن:

ټوک کو بارايه شي؟

لَه دېوانايه کوچه کوتستا اغتي سم شي؟

آيا ماچ کرکه کوچى آله بياگن؟

آيا نندي انگار گوري بيا؟

آيا گولانگ کرکه آله بيا؟

متن کوچه جمع نام کوتى شي لړو بدا؟

ياده کېکالىي اکورىي جملالينا خالىي جايىستا مناسب كلمایە دې پوردن:

كە چودىپ..... گوري، ماج..... پن؟

دۇمنگلى..... خداى..... كېكى..... پن..... موتەه
آن.

لەنگى..... خـول..... گـولانـگ..... نـە آـين.....
كـېـكـە..... آـن.

ياده کېکالىي تۈكس اول خطىستا اي وري آتى املا كىدىن او اي ورپس امىلىستا سەم كىدىن.

ياده کېکالپنا كە كوتى وري تۈك يادىبى تى، صنف پورە كىدىن.

ياده کېکالىي تۈكس جالب او بكار ونتىستا بارايدى اغت كىدىن.

ياده کېکالىي تۈكس اوته ونتىستا بارايدى اغت كىدىن گە مې نظرىبدى غلط كىدوا تى.

گوشىنگى لام:

ياده کېکالىي اي اي تۈك تانك چشتىايدى او دايدى ياده كىن او تانك كتابچايدى كۈچە لەن او اكالىي دواس
صنف كۈچە پۈردىن.

شيم

مه پرانس هدفي، ياده کېکالپنا شيم ارزش شره مولېک او متنس بکار لکيک او ړيک شي.

هدف:

او کېلا:

شيم کي آنټي کدن با؟
ډېني کو نقصان دارا، شريي اغت کدا؟
شيم کوچه خلکنې کروات احساس پیدا با؟

وبئوا چپني دې اما وطن دورا او تباہ بچ، خلکه تانک وطنی او رپچان او وری وطنی کوچې گینج.
ابت گه وطنی شیم او آرامی ابوا شې، خلک خوشحال او بالکول او کتالیک تانک مکتبی پاگن او
سبقه کوچه کوشش کاگن.

هر کمې تانک لمه آرامی او خوشحال اړپدې شره پولېکن او وطن آبادی خاترې زحمت کنیاگن،
تما شې گه وری اما وطن آباد او خلکي شیم کوچه زندګي کن.

پرانس موتی مقصدي:

ډپني دې خلک نا آرام او وطن دورا با.

شیم کوچه خلک خوشحال، وطن آباد او خلکنا زندګیا آرام وپتیگا.

یاده کېکالنیا فعالیټلا:

یاده کېکالی متنې د ککه پړدن.

یاده کېکالی متنې اي اي پرگراف او بارا کښدې پړدن.

یاده کېکالی متنې پړدن او مفهومستا کددن.

اکوري او کتني جواب ددا:

متن کو بارایه شي؟

امه خلکه وطن کي آنې او رپیچان؟

خلک کودنه خوشحال آينج؟

خلک کوته دنه تانک لمه خوشحال اړپدې شره پولې بېیکن؟

خلک وطن آبادی خاترې کو کاگن؟

اکوري خالي جایه مناسب کلمایه دې پوردا:

وبئوا دې دورا بچ،

..... تانک اورچان وطن گینج.

ياده کېکالى تانك اپىدى متنس اي خطە، اي وري آنلىكى املا كدن، يان اي ورپىس املستا اصلاح كدن.

ياده کېکالى (چىنى) كلمائى جىمالىيە يىتەن.

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالى متىپ بىكار پە بېىكن؟

* آيا ياده کېکالى لغتنا معنېي لىكە بېىكن؟

* آيا شىم ارزش شره مولىاگەن؟

گوشىنگى لام:

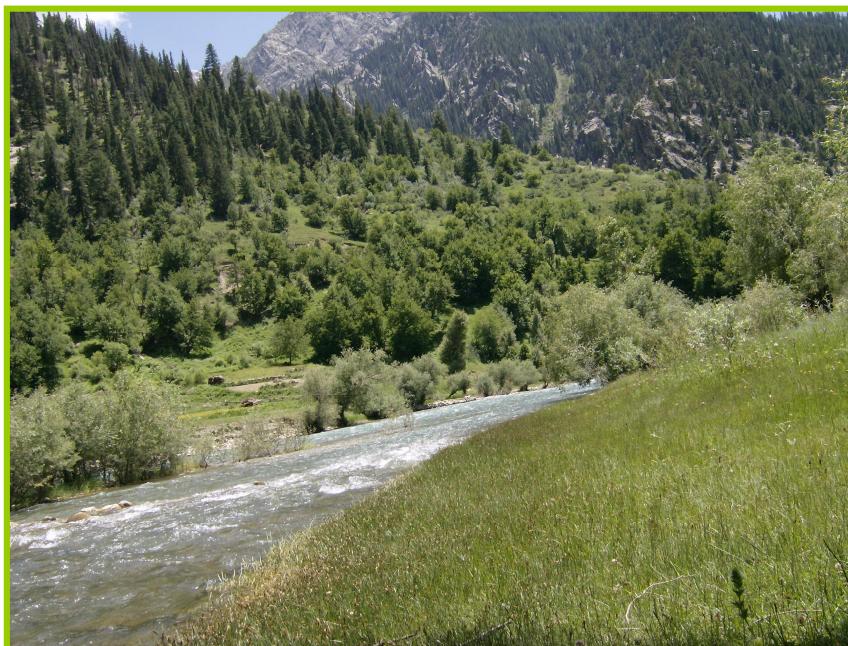
بىي بايوى ياده کېکالى، تانك گوشىنگ داشتايە اوداي اوكت كن او شىم بارايە دو خەتكەن تانك كتابچايە كۈچە لىكەن او اكالى دواس تانك صنف كۈچە پىردىن.

جو لپناینا نې

یاده کېکالی متنې بکار پړه بادن.

هدف:

یاده کېکالی جولپناینا اهمیت شره مولان.

اوکټلا:

اور پې رسم کوچه کو لشیدا؟
اېمه کوتی جول (جنگل) لشیچو؟
جول هوا او کنه سنا شره کو تائیر کیا؟

جول يا جنگل بو فايدا داريagan. جول هوای پاک او تازا رشي، كوتاه جايه كوچه گه جول شن، له باري، طوفان او وايگن بو ناياني نه كاگن.

امه وطن شرقی او جنوبی ولايته كوچه، ويرمبو، جلغوزا، پستا او وري مبوا داركالي او بي مبوا موتيما جنگلی موجود شن.

مپوداركالي موتب دې اورتا، جول اوداي وري بو فايدا استه اچن با، اخول، لوركىستا اوداي كېركى، دروازا، مېز، چوكى او وري بو سامان جولپىن بياگن او لوركە اوداي جوتلىك خاتري به لام گوربن بگا.

خلكىپى دركار شې گه جوان كېركە نه اندى او كه چودىپ بو ضرورت پىدا بىك او كوتى موتب انن بىچ، رون دې تې بجاي وري كېركى انچن بن.

امه وطن خلك بايد جولپىنايه اوداي سم لام گورن، مى خاتري گه جول وطن كوچه بو بكار تاثير دارا او وتنس اقتصاد ستا تقوياكېي.

پېانس موتي مقصدي:

جولپىنا وطن آنتى گن عايىداتى منبع شې او ايكلە وطن اقتصاد گوچە مهم رول دارا. مېوبى وري وطن كوچى گربن بياگن او يه پندېدىپ وطن آنتى بو عايد ايا، لوركىستا اوداي وطن آبادى كوچە قسم قسم نپا گوربن بگا.

ياده كېكالپىنا فعالىيەلا:

متى دك دورېدىپ پېدن.

متى ونېستان اوبارا كېنىدىپ پېدن.

متى پېدن او شرىي اغت كن.

اي اي ياده كېكالا اوري او جوله بارا يه تانك نظرستا كددن.

او كېپلا:

جول كو فايدا دارا؟

جول كوچه كوتى مبوا لپن بياگن؟

سسوي مبوا كى آنتى كدن بياگن؟

مبوا كو خاتري وري وطنە تلن گېربن بياگن؟

اېمە سسوی مپوایه کوچه کوتى مپوا بو کايىنۇ آلياڭن؟
مپوایه دې اورپتا، جولپىنايە او داي وري كو نپا استه ايا؟
لوپكە او داي کوتى سامان جوپىن بىگا؟
مېز او چوکى گە اېمە شىرىي نبوي آيدا، مە كىي کوچايى جوپىن بوي شن؟

يادە كېكالىي اكىپرەي جىملەيە اي وري آنتى املا كدن او اي ورپس امىلىستا اصلاح كدن.

(امە وطىپى خلک باید جولپىنايە او داي سم لام گورن، مى خاترىپى گە جول وطن عايد كوچە بو
بىكار تائىر دارا او وطنسى اقتصادىستا تقوياكىپى.)

ارزىبابى:

- * آيا يادە كېكالىي متنى بىكار پىرە بېىكىن؟
- * آيا مشكل لغات لكە بېچىن؟
- * آيا جىنگلەنۋا فايىدا او اهمىت بارا يە بحث كە بېكىن؟

گوشىنگى لام:

يادە كېكالىي متن کوچايى لکوي مپوایينا نامە لكدىن او كە وري کوتى مپوایينا نامە يادىي تى،
كتابچايە كوچە لكدىن او اكالىي دواس صنف کوچە پىردىن.

دن شونبک ذر شې

ياده کېکالىي متنى پەر او لكه بادن، دنى قدر شە مولان او تانك دنى بې جاي استاي
نه ددىن.

هدف:

او كېلا:

آيا اېمە هەر لەمى دېپدى شە پۈلپدا؟
كمى گە دنى انو استاي دېكىن تېنا آينىدى كۈوات با؟

لَه مَای رِخْصَتِی کَم دَن نَه شَبِی گَه تِي لُوهِنْبَدِی اسْتَای دَمَن، لَه مَای رِخْصَتِی چاروْبِیاَوْدِی دَوَاسَه پَلا بِرَابِر شَبِی او هَر دَوَاس ۲۴ سَاعَت شَن. كَم كَمْ كَمْ فَكَرْ كَمَان او اوْتَه درَسَه اوْدَائِی گَه سَالِی جَرِيَانْ كَوْچَه پِچَلْ درَوِي آيِمَان او كِبَتَا نَه بِيكَمَان گَه تِي شَرَه پُولِيمَان، مَه لَه ماِيَه كَوْچَه كَافِي كَالَا او فَرَصَت دَارِبِمان.

لَه مَای رِخْصَتِی ايلَاي ولَيَتَه كَوْچَه وَيَپِنَدَه او ايَلَاي وَرَي ولَيَتَه كَوْچَه گَه هَوا بو شَدَال تَا زَمَسْتَانْ تَا.

اِيمَه بَيَي باِيوِي يادَه كِبَكَالِي، رِخْصَتِي بَارِايَه كَوْ فَكَرْ كِيَكَوْ؟ مَه رِخْصَتِي كَوْچَه كَوْ پَلاَنْ دَارِبِدا؟ اِيمَه پِروْغَرَامَو كَوَوَات شَبِی او كَوْتَه لَمَه شَرَه پُولِيدَا؟ اِيمَه يادَه كِبَكَالِي بَايَدَه وَرَي يادَه كِبَكَالِي پَلا تَانِكْ نَظَرَسْتو اِكتِيُوكَدا او تِي تَجَربَاهِي اوْدَائِي گَتَبَا گُورَدا.

پِرَانَس موْتَيِي مَقْصَدِي:

وَخَت گَه اي وَار اسْتَاي نَبَچ، گَر نَه ژَنَگَا. اوْتَه خَلَك گَه دَنِي اوْدَائِي بَكَارْ نَپَا گُورِيَاَگَن، تَبِي گَتَبَا او كَمِي گَه تَانِكْ دَنِي اوْ كَالَايِي انُو اسْتَاي دِبِيَكَن تِي بو نَقْصَانْ كِيَكَن، مَي خَاتَرِي كَدِيَاَگَن گَه دَن شَونِبَكْ زَرَشِي.

يادَه كِبَكَالِنَا فَعَالِيَّتِلا:

يادَه كِبَكَالِي مَتَنِي دَكَكَه پِرَدن.

يادَه كِبَكَالِي مَتَنِي اي اي پِرَگَراف اوْبَارَا كِبَنْدِي پِرَدن.

يادَه كِبَكَالِي مَتَنِي پِرَدن او مَفْهُومَسْتا كَدَدَن.

يادَه كِبَكَالِي مَتَنِي پِرَدن، كَوْتَه جَايَه شَرَه گَه نَه مُولِيَاَن، لِرِبَكَالَا اوْدَائِي اوْكَتْ كَن.

اوْ كَتَبِلا:

يادَه كِبَكَالِي كَدَن گَه لَه مَای رِخْصَتِي كَوْچَه كَوْ بِرَوْغَرَام دَارِيَاَگَن؟

كَي خَاتَرِي كَدِيَاَگَن گَه دَن شَونِبَكْ زَر شَبِي؟

آيَا چَبِي ولَيَتَه كَوْچَه رِخْصَتِي ايَكَه گَالَايَه تَا؟

لَه مَای رِخْصَتِي كَاو دَوَاس شَبِي؟

اي دَوَاس كَاو سَاعَت شَبِي؟

اکورپی جملایه ترتیبی دې لکدا:

- ? نه شې لَه مای رخصتی کم دن.....
- ? ٢٤ ساعت هر دواس شې.....
- ? شې کروات پروگرامو اېما.....
- ? کوچه کو پلان مه رخصتی دارېدا.....

ارزیابی:

* آیا ياده کېکالی متنې پېھ او لکه بېیکن؟

* آیا ياده کېکالی متن مفهوم شره مولیاگن؟

* آیا ياده کېکالی لَه مای رخصتی کوچه تانک پروگرامي جوبى بېیکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالی درسسى اول پرگرافى تانک کتابچایه کوچه لکدن او اکالى دواس صنف کوچه پېدەن.

مپوايانا فايدىي

ياده كېكالىي متنى بكار پە او لكه بادن او مپوايانا اپكستا فايىدا شره مولان.

هدف:

او كېلا:

آيا ايمه كوتە مپوايانا نامنستا پىنپىدا؟

ايمه باغى كوچە كوتى مپواداركالىي كېرىك شي؟

ايمما كوتى مپوا بو بيو اور گا؟

چې خلک الی نظره آین گه مېوا انسان صحت آنتې بو گېپنا پوليا.
خو پام کېکس اغتى اېلو شې گه آیا مېواس اندازا دې بو اېکي صحت آنتې گېپنا دارا او که تاوان?
مېوايە کوچه قندي او بو قوي مواد موجود شن. طبیعی شکلې دې مېوايانا اېکي وجود آنتې فایدا
دار، خو بو مېوايانا اېکي نه کېپلا يو گه فایدا نه دارا بلکې نقصان پوليا.

بېي بايوی ياده کېکالى! کووات گه اېمه معدا او روداینا عملی یعنې هاضمېستو قوتی کمزور شې
که چودې بو مېوا ادا، هاضماجهاز کوچه باد پیدا با گه نتيجايە هاضمېستو کوچه بې نظمي منجېکه
ایا، اېمېخول بو مېوا اېکي دې، گردايە کوچه به ناجوري پیدا با، خاص رقمېدې باید کدن بې، هر
کوته مېواس خصوصيې بېل بېل شې، مي خاتري بالکول باید ايلاي مېوايە بو مه ادن. مثال
طورېدې که چودې آرو بو این بن، لځار او بې اشتھايیس سبېي با که بو ناك این بن، معدا آنتې
بو تاوان پوليا او ملن نېکس (کوچ شارنيس) باعشني با. که املوک خالي معدا پلا بو این بن، معدا
کوچه تيزاب پیدا کيما. اوته بالکول که عمرى ست ساله دې کم تې، مشکل شې گه مېوايانا قندستا
تانک معدا او رودایه گرای حل کدن، مي خاتري مه بالکول بې اشتھايي او کوچ شارني ناجوري
اختنا بیا گن.

پړانس موټي مقصدي:

مېوا فایدا دار کالا شې شې، خو کاو مفید شې به گه اندازا دې بو این بې، بندآ آنتې نقصان
پوليا، هر لام او هر شې اېک کوچه باید اعتدال او دای لام گوربن بې او کوشش بې گه اي
فایده من شې، نقصان او ضرر شره بدله بې.

ياده کېکالېنا فعالېتلا:

ياده کېکالى متې دک دورېدې پېدن.

ياده کېکالى متې او بارا کنې پلا ونټان پېدن.

ياده کېکالى مېوايانا بو اېکستا بارا يە تانک لشوا حالې کددن.

ياده کېکالى اکورې لغتنا معنېي کتابچايە کوچه لکدن:

فایدا

نقصان

ضعيف

کېپلا

او کېلا:

بو مېوايانا اېکي فايدا دارا که نقصان؟
برابر مېوايانا اېکي فايدا دارا يا نقصان؟
بو مېوا اېکي دې گوته جایه کوچه ناجوري پیدابا؟
که چودې املوک خالي معدا پلا ابن بن، گوته جاپې آنتې ضرر کیا؟
ياده کېکالىي متنې پېدن او تانك منجه مشورا کن، گوته جایه شره گه نه مولياتن لېکلا او داي اوكت کن.

اکوري اري جملائيه، چوکات کوچه لکوي کلمایه دې پوراکدا:

شې
بگا
ياڭن
دارا

مېوايانان اېکي فايدا.....
کمې گه بو مېوا اياڭن رقم رقم ناجوري کوچه اختا.....
بو مېوا اېکي دې گردايه کوچه به ناجوري پیدا.....
هر گوته مېواس خصوصيتى بېل بېل.....

ارزىابى:

* آيا ياده کېکالىي متنې پە بېىكىن؟

* آيا ياده کېکالىي متن لغته شره مولياڭن؟

* آيا ياده کېکالىي متن مفهوم شره مولياڭن؟

گوشىڭى لام:

ياده کېکالىي كاو قسم مېوايانا نامه تانك كتابچايە کوچە لىكىن او اکالىي دواس صنف کوچە پېدىن.

کړک آنټې

متنه بکار پړیک، لکیک، نونګي کلماینا یاده کېک او کړک اهمیت شره پینیک شي.

هدف:

او کېپلا:

اېمه عکس کوچه کو لشېدا؟

آيا چې کړیک مبوا داریاګن یا بې مبوا کړیک به شن؟

کړکه او دای مبوا دې اوپتا وري کو لام گوربن بگا؟

مە بىكار پىپىكم ئى كېرك
نازىبىدى سەھاتستوي كېرك
بىي باپى بودنه دې چېكە خلک
لشىكم انچىدى سەدورى كېرك
ھر جايە كە توتى لە زندگى سې
لۆل كەم پېرى با نە لۇپى كېرك
مېۋاى ھاى بىكار سن، اوچىستى تارا
بىيکە اپ داۋياڭىي كە بۇگى كېرك

محمد زمان گلمانى

پ્રાન્સ મોતી મુચ્ચિય:

ھر جاي كېرك او الينه تاني دې بىكار لە، كېركه او داي قسم قسم مېوا استه اياڭن او لوپى كە او داي بولام گوربىن بىگا. چې خلک او تە جاي بىي بايىكن گە كېرك او الينه تاني دارا تې.

ياده كېكالپىنا فعالىيەتلا:

ياده كېكالىي متنى دككە پڙدن.
ياده كېكالىي متنى او بارا كېيدى پڙدن او كوتە جاي شره گە نە مولىاتن، لېككالا او داي او كت
كەن.
اي ياده كېكالا متنى مشكل لغته كددن او وري ياده كېكالا تختا شره لەي او وري چې ياده
كېكالىي لغته كتابچايە كوچە لىكىن.

اکورىي او كىتشى جواب ددا:

اېمە تانڭ دېرایە او باغە كوچە كوتى كېرك آنچو شەن؟
اېمە كېركنا مېۋىي لىكىندا يَا نە؟
اېمە كېركنا چې فايىدېيى كىددا.
كوتە جايە گە كېرك نە تن، سە جاي كۈوات لەگە؟
اېمە مېۋادركالى كېركە پلا مينا داربىدا يَا بې مېۋا؟

ياده کېکالی اکورې گلوده کلمایه سم کدن او کتابچایه کوچه لکدن:
پینپکم مم الی بکارکړک.

بیی بایی چېکه خلک بو دنه دي.
زندګی هر جایه توتي که له سې
نه لړي کړک با پړی کم لټل

(الی) لغتی جمله کوچه یېډا او تانک کتابچایه کوچه لکدا.

ارزیابی:

* آیا ياده کېکالی شعر بکار پېړه بېچان؟

* آیا لغتنا معنیي ياده که بېکن؟

* آیا شعر بکار خطېدی لکه بېچان؟

* آیا ياده کېکالی وري کړکنا نامه گوری بېکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالی مہوا دارکالی او بې مہوا کړکنا نامه بېل بېل تانک کتابچایه کوچه لکدن او اکالی دواس
صنف کوچه پړدن.

نپشا صحتس دشمني

ياده کېکالىي متنى پەر اولكە بادن او متن مفھوم شره مولان.

هدف:

او كېلا:

ايمه کوکنار ضرر شره مولپدا؟

ايمه کودن کوکنار كېلو شې؟

لعل مير سانگ دارييک، سه تانك سنگه گوم نه کتايىك او تى بجاي مخدر مواد کتايىك،
کوکنار كېيىك او داي بو لذت گورپىگايىك. او وري خلكە شره لكتايىك يا همسايا مملكتتى
گپيايىك.

محمد شفيع کاو وار تى آنتى كدكىن گە تو بە مېنە پىرىي سنگستې کوچە گوم او ۋزا كتە،
کوکنارس كېيىكى هم يە دنيا يە گقىنا نه دارا او هم لە دنيا يە، خو لعل مير گە بو پىسا استە اچايىك،
تانك لمى او داي اره صبر كە نه بېبايىك. لعل ميرس دو پولە آينىچ، تېنا نامە سرور او سمير آيىك،
سرور ۋشتىا او سمير كىشتىا پولە آيىك.

کودن گە سمير کوکنار کوچاي اپىن چوتىبايىك، کودن، کودن كم كم کوچيا ايايىك.
سمير لم لم عملى بىك، دواس پە دواس لاغر بمن شاروا آيىك او دن بە دن رنگە بدتر باچ، اي
دواس محمد شفيع، لعل مير آنتى مېكىن:

سمير پولى خول دواس پە دواس خوار بمن شاروا آس؟

لعل ميرى، محمد شفيع س اغتستا آنتى پىرى نه كېكىن. كوتە دنه گە سمير بىستەرە چنىك او
شفاخانايىكە نېكىن، كاو دن آپىت سمير شفاخانا تې ژنگىك او محمد شفيع، لعل مير آنتى كدكىن:
لشكى گە کوکنارس كېيىك كاو ضرر دارا، تو بوخلىك امېمخول بىدېخت كېوي آن، لعل ميري
تانك پېشىمانى بارا يە تارا كېنى كېكىن او وۇدا كېكىن گە تا زندا آس کوکنار نه كېتى.

خلک مخدوماً ضرر شره مولان او تي اپک او دای جانستا دورار ننگا کدن.
دهقانان او سانگ دارکالی خلک، تانک سنگه کوچه کوکنار نه کتنه او تي جایه، گوم، پزا او
وري شیلایه کتیدن، تا گه یو میچ بوتا امه وطنی لبره بي او خلک مه مرض او دای چوپن.

پاده کِکالپنا فعال پیلا:

یاده کِکالی متني دککه پردن.

یاده کېکالى متنى ونېتىان اوبارا كېپىدى پىردى.

متنی پردن او مفہومستا کددن۔

یاده کېکالى متنى پىردىن او كوتە جايى شەرە گە نە موليانەن لېپكالا اوداى اوكتى.

یاده کېکالى اکورى لغت آنتى جملا جوپىن.

(پشماني)

او کتبلا:

لعل میر تانک سنگی کوچہ کو کٹگایک؟

سمیر کو کیا یک گه دواں په دواں خوار بمن شاروا آییک؟

سمیر کاو دن شفاخانیه آیک؟

محمد شفیع لعل میر آنتی کو کد کن؟

لعل میوپی کو وعدا کیکن؟

اکوڑی خالی جایہ مناسب کلمائیہ دی پوردا:

محمدش فیع وار کدکن گه مینه

پیری کوچه کتھے ہم یہ دنیا یہ نہ

.....دara.....الله.....

ارزیابی:

- * آیا یاده کېکالی متى پېو او لکه بېیکن؟
- * آیا یاده کېکالی متن مفهوم شره مولیاڭن؟
- * آیا یاده کېکالی تانك کر كىتاڭ او داي بىان كە بېیکن؟

گوشنگى لام:

ياده کېکالی تانك آيى بىايدى اوكت كىن او كاو نېشا اچكالى موادنا نامە كتابچايه كۈچە لەن
او اکالى دواس صنف كۈچە پېدن.

مکتب

یاده کېکالی متې بکار پړه او لکه بادن او امه وطنې کټالکنا اول هونې مکبستا پیندن.

هدف:

او کېلا:

ايمه مکبستو نامه کو شي؟

ايمه منطقایه کټالکنا مکبستا نامه کو شي؟

امه وطنې کټالکنا اول هونې مکبستا نامه کو شي؟

مکتب ياده کېنیس جایه شې او هر کمې مكتبې بىي بايىكەن.
 ابت امه وطنە كېالكنا مكتبىي بو جوپپوي شن او رنگارنگ نامه دې اوچىن بىاگن.
 امه وطنە كېالكنا پروالا مكتبىي امان الله خان غازى زىسىي او آيسىتا گرای، شخصىي پىسايىه دې جوپلىپ بىج او عصمت نامې دې اوچىن بىج او ابت ملالى نامې دې اوچىن بىگا.
 شاه امان الله خان غازى، بالكوله مكتب پلا كېالكنا مكتبستا به بو بىي بايايك او اپرايىك گە وطنىس بالكول او كېالكىي پېروي بن، علم ياده كن او تانك وطنستا اكتىو آباد كدىن.

پېانس موتي مقصدي:

ياده كېكالىپنا مكتب پلا بكار آشنايى او كېالكنا مكتبستا تارىخس پىنكى شې.

ياده كېكالىپنا فعالىيپلا:

ياده كېكالىي متىپ دككە پېردىن.

ياده كېكالىي متىپ او بارا كېپىدىپ ونىتىان پېردىن.

ياده كېكالىي اكورپى او كتنى جواب كدىن.

مكتب كوجكس جایه شې؟

امه وطنە اولىين مكتب كىي گالايدى منجىكە اېج؟

امه وطنىس اولىين مكتب كىي نامېدىپ ياده بايىج؟

شاه امان الله غازى كېالكە مكتب بارايىه كو نظر دارايىك؟

اكورپى خالىي جایه مناسب كىلمايدى پوردا؟

مكتب..... جایه شې..... هر کمې..... بايىكەن.

ابت..... كېالكنا..... بو.....

او..... نامه دې..... بىاگن.

ياده كېكالىي متنىس اي خطستا اي وري آنتى املاكدىن او اي ورپىس امىلىستا اصلاح كدىن.

ياده كېكالىي (جوپپوي) كىلما آنتى جملا جوپىن او تانك كتابچايە كوچە لىكدىن.

گوشىڭى لام:

ياده كېكالىي كاو مكتبىنا نامه تانك كتابچايە كوچە لىكى او اكالى دواس صنف كوچە پېردىن.

لغت ناما

الف

- اپرن = بې سواد
- احترام = عزت
- احساس = حس کېك
- اخلاق = خوى، عادت
- ادا = جايە
- ارداوياڭي = دلچىسپ
- اړه گړي = اړه کېت
- استفادا = گېتىا
- استوبىنى = صفت
- اسهال = کوچ شارن
- اطاعت = پىروي
- اعتدال = برابر
- اعتقاد = يقين
- اغت = گېپ
- اكتىو = اي جاي
- اکلا = تنهما
- امند = زمىستان
- امین = امانت کار
- اندارا = اندرماسي
- انو = مفت
- اهمىت = مهم يېك
- اوبارا = اوپى، جىڭ
- اوچىن = ياده
- اوكت = پرسان
- اونجنا = صابون
- اېكس شي = خوراكس شي

اپنا = خوراک
اپنا = خوراکا
ایلائی = بعضی

آ

آسودا = آرام
آپیت = لمبی، پتابی
آرو = آری
آزار = تکلیف
آسکار = ذغال

ب

باری = بارو، سیلاپ
باطله دانی = شگان
بالکولتوب = چنته گبر
بدعمل = نا اهل
بکار = خوب، بیسی
بگی = گادی
بُگی = ویشی
بل = طرف
بورپین بن = دفن بن

پ

- پاکی = نظافت
- پام = پری
- پختا = سمنت کوا
- پرندا = پرنگکالا
- پرهیز گار = دیندار
- پشکن = لمبی
- پلان = پروگرام
- پمن = چمپن، ناپاک

- پند = نصیحت
- پورا = تکمیل
- بې = پیت
- پینیک = پرجیک، مولېک

ت

- تاراکبئي = وضاحت، اظهار
- تانک خوشى دې = تانک رضایدې
- تاوان = نقصان
- تپوي = گرم
- تربیا = ورلېک
- ترجم = مهربانی
- تۈر = محکم
- تطبيق = عملی
- تقسیم اوقات = لەمپس پروگرام
- تقویا = قوي، زور دار
- تما = اميد

ج

- جم = چې، چېكە
- جوپپوي = سازبوي
- جوپپاگن = سازکاگن
- جومە = سهارە

ح

- حقیقت = شت، راست
- حیشیت = موقف

خ

- خام = کچا
- خلاف = مخالف، برعکس
- خوراک = اپنا

- خیال = فکر

ج

- چرغعا = ڙنگا

- چرغبو = ڙنگبو

- چسکانی = چخسانی، چھئي

- چمپن = ناپاک

- چوبل = چوتلن

- چوپن = خلاص بن

- چوپک = جمع کېک

- چلا = لباس

د

- دار = لوړک

- دارایا = حال او مالي

- دانا = گوم، جوار، مپوا او وري

- دقیق = فکرکېک، پام کېک

- دکھه = چپکه، چپ دورپدې

- دلالت = نمایندگي

- دم = ساه

- دن = وخت

- دوراړ = دور، دوزيار

- دورندور = مخامنځ

- دوره = دروازايه

- دورا = نشوا، نايوا

ډ

- ډپني = جنگ

- ډزا = جوار

- ډشتا = گن

- ډلا = گروپ

د

راست = داشنا

رحم = مهربانی

رس = مزا

رشکی = ننگا کېکی

رشمان = ننگا کمان

رون = جلد

ڏ

ڙنگیک = چرغیک

س

ساری = وری بندآ آنتی و تکالا مرض

سانگ = زمین

سلام = سلامتی

سلوک = چلندا

سمون = کومک کن

سمکه = بکارکه، صحیح که

سنٹ = نبی کریم ﷺ س کدنا

سنھتا = سدوری، آرایش بوی

ش

شتپدی = راستی دې

شدال = یخ

شفقت = مهربانی

شلک = لحظا، دم

شونبک زر = طلا

شیم = آرامی

ص

صلاحیت = اختیار، واک

ض

ضرر = تاوان -

ضعيف = کمزور -

ع

عصمت = پاکي -

عمل = لام -

عنعني = وونني، رواج -

ف

فايدا = گيتا -

فرصت = وخت، گالا -

فرمان = امر -

فشار = زور -

ق

قدر = عزت -

قوانين = جمع قانون -

ك

كار = هيچ کودن -

کاینو آلا = بیو اورا، نارنو آلا -

کدا = میا -

کرم = رحم -

ککرا = تر، محکم -

ککره تاني = تربیک -

کنشتا = چنستا -

کنه سنبي = محیطی -

کنیدي = آوزي دی -

کوار = اووکوار -

کودن = کوته دنه، کوته وخته -

کومک = سمني -

کوات = کورقم -

کپولا = تنها

گ

گالا = دن، وخت

گر = بان، پچبل

گران = عزیز

گرای = طرفی

گروپ = ڈلا

گنات = شمار، حساب

گونا = چاه

ل

لاغر = خوار

لباس = چبلا

لچ = شرم

لذت = مزا

لپکالا = معلم

لریاگن = معلوم بیاگن

لم = لورو، آهستا

لوسین بن = چالن بن، لسین بن

لوهان = آسان

لوهندی = آسانیدی

لپ سرایه = لایه اوسيه

لن بیاگن = پیدایاگن

لپونی = لايكولي

لی = لگی، هموار

ل

لابنی = توحی

م

مال = گا او گولانگ، چارپایی

ماين = دله کالي شي	-
مج = بدی، ناکار	-
محاورا = ای وری پلا اغت کدیک	-
مران = کدیک	-
مشورا = مصلحت	-
معالج = علاج کېکالا	-
معتدل = برابر	-
معین = معلوم	-
معیوب = کیس ویره گه عیوب داراتې	-
مفهوم = مقصد	-
مقام = درجا	-
مقررات = قوانین	-
منبع = ذخیرا	-
مهربان = رحم کېکالا	-
موټ = کېک، جل	-
موسم = فصل	-
مولېکالى = عالمان	-
مولېنى = علم	-
مېنە گوي = مېنە پېرى	-
مي دې اوپتا = مي دې غېير	-

ن

نایبى = نشىك، دورابىك	-
نشا = دورابا	-
نصيب = قسمت	-
نظافت = پاكى	-
نفرت = كرك	-
نقص = نقصان، تاوان	-
نه كېتايىك = نه آنچايىك	-
نه لجمان = نه شرممان	-

- نېک اخلاق = بکارخوي

و

- کدندا = وینا

- وار = دفعا، گذر

- وايگن = واغن، تیزشمال

- وقینچ = خستا بینچ

- وری = لايري

- وقايا = مرضس پورستا درېکي

- وکا = نزديك

- ونټتا = تقسيم کېتا

- وونا = رواج

- وېر = وجود

- ويшиک = نشربيك

ه

- های = کاو

- هدف = مقصد

- هر وانيا = هر کوتى، هر يو

ي

- يان = گر، پچيل